Največi slovenski dnevnik
-: v Zedenjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
-: in the United States :-
Issued every day except Sundays
-:- and Legal Holidays. -:-
-: 50,000 Readers :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.
TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 292. — ŠTEV. 292.
NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1916. — SREDA, 13. DECEMBRA, 1916.
VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

CENTRALNI ZAVEZNIKI HOČEJO SKLENITI MIR.

Besedilo note, katero je poslala Nemčija zaveznikom.

VČERAJ ZJUTRAJ JE IZROČIL NEMŠKI DRŽAVNI KANCLER ZASTOPNIKOM ZDR. DRŽAV, ŠPANSKE IN ŠVICE NOTO S PROŠNJO, DA NAJ JO PREDLOŽE ZAVEZNIKOM. — NEMCI SO SI SVESTI ZMAGE IN ŠE VEDNO PRAVIJO, DA SO BILI PRISILJENI ZAČETI VOJNO. — AVSTRIJA, TURČIJA IN BOLGARSKA SO POSLALE ZAVEZNIKOM PODOBNE NOTE.

Berlin, Nemčija, 12. decembra. — Nemški državni kancler je sprejel danes v avdienci zastopnike Združenih držav, Švice, Španske in Vatikana ter jim je izročil noto, katero so odposlali državam, ki so sovražne Nemčiji. Enako noto so izročile tudi avstrijska, bolgarska in turška vlada.

Nota ima sledečo vsebino:

— Zadnji dve in pol leti je divjala v Evropi najstrašnejša vojna, ki jih pomni svetovna zgodovina. Tisočletna civilizacija ni mogla preprečiti te vojne. Duševnemu in materialnemu napredku, ki je bil začetkom tega stoletja ponos cele Evrope, preti propad.

Nemčija je s svojimi zavezniki pokazala, da je nepremagljiva. Nemčija si je zaeno z Avstrijo, Turčijo in Bolgarsko priborila sijajne uspehe, kljub temu, da so imeli zavezniki veliko več vojnega materijala. Nemške vrste stoje trdno na vseh frontah. Neprestano ponavljajoči se zavezniški napadi jih niso mogli omajati.

Centralni zavezniki so bili prisiljeni prijeti za orožje ter se boriti za svojo eksistenco in braniti svoj nacionalni razvoj. Centralni zavezniki so bili vedno prepričani, da so njihove zahteve pravične ter da nikakor ni njihov cilj sovražnika uničiti.

Centralni zavezniki se prav dobro zavedajo svoje vojaške in gospodarske moči ter bi bili v najskrajnejšem slučaju tudi pripravljeni nadaljevati vojno do konca, toda — kljub temu hočejo preprečiti nadaljno prelivanje krvi, končati vojno in začeti s pogajanji.

V slučaju, da se zavezniki ne bodo zmenili za te predloge, ampak da bodo nadaljevali vojno, jo bodo tudi centralni zavezniki nadaljevali in sicer do zmagoslavnega konca. V tem slučaju seveda odklanjajo vsako odgovornost človečanstvu in zgodovini.

Cesarska vlada prosi torej Vašo ekscelenco (sledi ime zastopnika nevtralne države), da bi izročila to noto (sledi ime bojujoče se države).

Berlin, Nemčija, 12. decembra — Dr. von Muehlenberg, nemški poslanik v Vatikanu, je izročil papeževemu državnemu tajniku, kardinalu Gasparriju, sledečo noto:

— Čast mi je izročiti vaši eminenci prepis izjave, katero je danes cesarska vlada s posredovanjem nevtralnih držav poslala zaveznikom. Cesarska vlada hoče začeti z mirovnimi pogajanji. Avstrijska, turška in bolgarska vlada so odposlale podobne note.

Vzroki, ki so dovedli Nemčijo in njene zaveznike do tega koraka, so jasni.

Že dve leti in pol divja v Evropi strašna vojna. Silni zakladi civilizacije so uničeni. Zemlja je prepojena s krvjo, na miljone vojakov je padlo v raznih bitkah, miljone se jih je vrnilo pohabljenih in nezmožnih za delo domov. Skoraj v vsaki hiši vladata žalost in skrb.

Vojna pa nima hudih posledic samo za bojujoče se države, pač pa tudi za nevtralce. Evropa, ki se je prej posvečevala razširjenju religije in civilizacije, je podobna zdaj silnemu vojaškemu taboru.

Nemčija se brani pred svojimi sovražniki, ki jo hočejo uničiti. Bori se za ohranitev svojih mej, za svobodo nemškega naroda, bori se proti sovražnikom, ki ji hočejo odvzeti pravico, da bi se mogla ravno tako razvijati kot se razvijajo drugi narodi.

Kljub vsemu prizadevanju sovražnikov, so nemške armade neomahljive, pogum jim daje pa zavest, da se sovražnikom ne bo nikdar posrečilo, prodreti te železne stene.

Borilci na frontah prav dobro vedo, da jih podpira cel narod, katerega je tako podžgala ljubezen do domovine, da je pripravljen vse žrtvovati, da ohrani podedovane zaklade intelektualnega in gospodarskega dela, socialno organizacijo in posvečena tla domovine.

Ker smo si svesti svoje moči in ker vemo, kako težka bodočnost čaka celo Evropo, smo pripravljeni skleniti mir. Ves svet naj presodi, če je mogoče ali če ni mogoče dobiti pripravne poti do sporazuma.

Njegova svetost sveti oče papež si že od začetka svoje vlade prizadeva napraviti konec tem grozotam.

Cesarska vlada je prepričana, da bo njegova svetost sveti oče papež zadovoljna z inicijativo centralnih zaveznikov ter da se lahko zanese na njeno pomoč.

Z raznih front.

Vroči spopadi v Gozdnih Karpatih.— Nemci so vjeli zadnje dni nad 10,000 Rumunov. — Velikanske rumunske izgube.

Berlin, Nemčija, 12. decembra. Rusi so v Gozdnih Karpatih obnovili hude napade, ki pa so bili odbiti.

Mesto Mizil, ob železnici med Ploechti in Buzen so zavzele avstrijsko-nemške čete; ravno tako so zavzeli tudi mesto Urziceni.

V zadnjih treh dneh je deveta Mackensenova armada vjela več kot 10,000 Rumnov, več topov in veliko množino municije.

Nemška vlada trdi, da so izgubili Rumuni v tej vojni 150,000 vjetih, 250,000 ubitih in ranjenih, skupaj 400,000 mož in 600 topov, kar odgovarja petim ali šestim armadnim korom.

Petrograd, Rusija, 12. decembra. V nedeljo smo odbili pri reki Buzen, severno od Čislava, hud nemški napad.

V Dobrudži se boji nadaljujejo.

V Gozdnih Karpatih so Nemci obnovili svoje napade v daljavi petih vrst; vse napade smo odbili.

V bližini Belbora smo odbili vse nemške napade. Naši oddelki so zasledovali bežečega sovražnika in so zavzeli dve višini.

Rim, Italija, 12. decembra. — V dolini reke Adiže se vrše običajni artilerijski boji. V nedeljo so Avstrijci napadli naše postojanke na Dosso Cassina (Tirolsko); napad smo odbili.

Vsled slabega vremena vse operacije na kraški fronti počivajo.

Hindenburg ponudi cesarju veliki red železnega križa.

London, Anglija, 12. decembra. Oficielno se iz Berlina naznanja, da je feldmaršal Hindenburg, kot najsatrejši general pruske armade prosil cesarja v imenu vojske, da nosi veliki red železnega križa. Cesar je red sprejel.

Novi admiral zavezniškega brodovja na Grškem.

Pariz, Francija, 12. decembra. Oficielno se naznanja, da je bil odstavljen vice-admiral du Fournet poveljnik zavezniškega brodovja na Grškem. Na njegovo mesto je imenovan admiral Gaucher.

Grški zastopnik v Franciji je prišel danes v zunanje ministrstvo, ter je v imenu svoje vlade obžaloval dogodke, ki so se pred kratkim vršili v Atenah.

London, Anglija, 12. decembra. Neko poročilo iz Kopenhagena pravi, da se naznanja preko Švice, da je kralj Konštantin izdal povelje za mobilizacijo cele vojske.

Italija oborožuje trgovske ladje.

Rim, Italija, 12. decembra. — Uradni list naznanja, da so italijanski parnik "Porto Mauritio" izpremenili v vojno ladjo in ga uvrstili v vojno mornarico.

Vsem čitateljem.

Iz starega kraja ni dobiti nobene knjige. — Čitajte knjigo, ki je izšla v Ameriki! Splošno zanimanje.

Prepričani smo, da ne bomo čitateljem z nobeno stvarjo tako vstregli kot ravno z "Slovensko-Ameriškim Koledarjem", kateri je včeraj izšel. — Ker smo ga tiskali le omejeno število in ker je zanj že par tisoč predplačnikov, je jasno, da bo kmalo pošel. Vsak, kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči. — Koledar ima izvanredno zanimivo vsebino. Koga med nami ne zanimajo dogodki v ljubljanskih bolnišnicah, kdo med nami bi rad ne videl slik iz porušene Gorice? — Koledar obsega celo vrsto zanimivih in poljudno pisanih člankov, krasnih povesti, pesmi, zanimivosti in šale. Krasi ga nad trideset slik, med katerimi zavzemajo prvo in glavno mesto slike iz porušene Gorice in kraške fronte. — Koledar vsebuje med drugim tudi kroniko vojnih dogodkov. Čitatelje ponovno opozarjamo, da naj ga takoj naroče. Kdor bo z naročilom odlašal, ga ne bo dobil.

Stane s poštnino vred **35** centov.

Pišite še danes na naslov:

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York City.

Nemški podmorski čolni na Kanarskih otokih.

Pariz, Francija, 12. decembra. Poročilo iz Las Palmas, Kanarski otoki, pravi, da sta prišla v tamošnjo luko dva nemška podmorska čolna in sta se vstavila poleg nekega nemškega interniranega parnika. Španska vlada pa je ukazala, da je moral parnik nato odpluti v notranjo luko in ena španska križarka se je postavila pred luko, da prepreči, da ne bosta podmorska čolna v zvezi s parnikom.

Danski parnik vstavljen.

Nemški podmorski čoln je v angleškem kanalu vstavil danski parnik "Olaf Maersk" ter je ukazal kapitanu, da pokaže listine; ko jih je nemški poveljnik pregledal, je dovolil, da je parnik vozil dalje.

Dr. Adler je zdrav.

Dunaj, Avstrija, 12. decembra. Sodnijski zdravniki, ki so preiskavoli duševno stanje dr. Adlerja ki je vstrelil avstrijskega ministrskega predsed. grofa Stuergkh-a so izjavili, da je dr. Adler zdrav in je odgovoren za svoje dejanje.

Izgube italijanskih častnikov.

Rim, Italija, 12. decembra. — Iz vojnega tiskovnega stana se javlja: Po neki zasebni statistiki so izgubili Italijani, odkar se je pričela vojna, 11 gneralov, 115 polkovnikov, in podpolkovnikov, 183 majorjev, 987 stotnikov, 853 nadporočnikov in 3178 poročnikov.

Wilson in mir.

Washington presenečen nad mirovno ponudbo. — Želi, da ne ostane samo pri ponudbi. — Čakajo na mirovne pogoje.

Washington, D. C., 12. dec. — Tehtnica miru ali boja je bila položena v Wilsonove roke.

Nobeni dogodki od začetka vojne niso ameriške vlade tako presenetili kot novica, da je nemški kancler stavil zavezniškim vladam formalno ponudbo, da se prično pogajanja za mir. Vsakdo ima sedaj v mislih dve vprašanji: — 1. Kakšni so nemški mirovni pogoji? 2. Kak uspeh bo imel Wilson v posredovanju za mir?

Predsednik Wilson še ni sprejel uradnega poročila od nemške vlade, toda stvar ga tako zanima, da je ukazal, da se mu prinesejo brezžična poročila iz Berlina takoj, ko pridejo. Ostal je v svojem uradu pozno v noč in je prebiral razna poročila.

V Beli hiši pravijo, da je Wilson prepričan, da ne bo ostalo samo pri ponudbi. On sam pravi, da mu je Nemčija sama podala priliko, katero je iskal že več mesecev.

Washingtonska vlada bo sporočila zavezniškim vladam, da želi, da se sklene mir prej ko mogoče.

Kar zadene nemške mirovne pogoje, se naznanja, da do pozne noči niso prišla o tem nikaka poročila niti iz Berlina, niti od državne vlade, niti od nemškega poslaništva.

Prejšnja poročila pravijo, da Nemčija vrne Belgijo in okupirani del Francije; priznava samostojnost Poljske in Litvanije; Balkan pa naj se uredi na mirovnem kongresu.

Nemški poslanik je mnenja, da je nemški kancler namenoma opustil mirovne pogoje, da privolijo zavezniki tem hitreje v pogajanja. Ako zavezniki privolijo le, da se prično mirovna pogajanja, potem se lahko v kratkem doseže mir.

Nemčija je vse dobro in natančno preračunala. Zdaj, ko je v Rumuniji dosegla tako velike uspehe, ji nikdo ne more očitati, da je ponudila mir zato, ker je oslabljena.

Mirovna ponudba, ki je namenjena Wilsonu, in ki bo poslana Angliji, Franciji, Rusiji, Belgiji, Srbiji, Rumuniji in Japonski, je že na potu. V teh dravah ameriška vlada zastopa Nemčijo in Avstrijo.

Mogoče se res prično mirovna pogajanja, kajti, razen v Rumuniji se ne vrše več nikaki boji. Mirovna pogajanja se lahko vrše, ne da bi se prenehalo z bojevanjem, sploh pa so boji sedaj redki in armade se pripravljajo za prezimovanje.

Ako zavezniki ne sprejmejo ponudbe, potem bo trajalo še najmanj eno leto, predno zopet pride kaka ponudba.

Nemčija je stavila to ponudbo samo radi tega, da bo, ako zavezniki ne sprejmejo ponudbe, lahko rekla, da so zavezniki krivi, da se vojna nadaljuje. Imela bo pa potem tudi izgovor za bojevanje s podmorskimi čolni. To vojevanje bo pričela z vso silo, kajti potem hoče preprečiti ves dovoz raznega blaga v Anglijo.

Da bi se napravilo premirje, tega ne misli nikdo. Tudi ko se je Wilson posvetoval s svojim kabinetom, se ni govorilo o premirju, temveč samo o miru.

Mirovna ponudba se bo odposlala takoj prizadetim državam: morda že v četrtek ali petek.

Različna so mnenja diplomatov. Nekateri upajo, da se bo sklenil mir, drugi pa se zopet boje, da bodo zavezniki ponudbo odklonili, kajti nemški uspehi, zlasti še v zadnjem času v Rumuniji, pomenijo za Nemce zmago. To pa zaveznikom ni po godu.

Tudi če so zavezniki pri volji, pogajati se za mir, se ta pogajanja nikakor ne bodo pričela pred koncem januarja. Videli smo, da so v zavezniških državah sedaj čisto druga ministrstva, kot pa so bila v začetku vojne. Te ministrske izpremembe so se pa izvršile na zahtevo naroda, ker ni bil zadovoljen z načinom vojevanja. V vseh državah so bila imenovana ministrstva, ki so odločno za nadaljevanje vojne, kajti ljudstvo je to zahtevalo in prvič v zgodovini se bo vprašalo za javno mnenje, ali se naj vojna nadaljuje ali naj se prično mirovna pogajanja.

Ker se morajo tudi zavezniške vlade dogovoriti o vseh podrobnostih mirovnih pogojev, zato ni pričakovati, da se pogajanja tako kmalo prično.

Kaj zahtevajo Nemci? Govor državn. kanclerja.

V NEMŠKEM DRŽAVNEM ZBORU JE IMEL NEMŠKI DRŽAVNI KANCLER VELIK GOVOR, KI JE NAPRAVIL NA VSE MOGOČEN UTIS. — NAVZOČIH JE BILO VEČ INOZEMSKIH DIPLOMATOV. — ITALIJA MORA IZROČITI AVSTRIJI VSE OSVOJENO OZEMLJE. — SEDEM GLAVNIH TOČK.

Nemčija bo najbrže stavila zaveznikom sledeče pogoje:

Belgija mora postati zopet samostojna.

Poljska in Litvinska naj postaneta neodvisni kraljevini.

Bolgarska naj dobi nazaj vse ozemlje, katerega je izgubila v drugi balkanski vojni.

Nemčija mora dobiti nazaj vse kolonije.

Italija mora prepustiti Avstriji vse ozemlje, katerega je zavzela v sedanji vojni ob Jadranskem morju.

Carigrad mora ostati turška last.

Berlin, Nemčija, 12. decembra. — Danes je naznanil nemški državni kancler Bethmann-Hollweg, da je nemška vlada vprašala v posebni noti sovražne sile, če so pripravljene skleniti mir. Kancler je pristavil, da se Nemčija zaveda svoje odgovornosti napram Bogu, napram narodu in napram vsemu človeštvu.

Pri tej priliki so bili navzoči skoraj vsi člani nemškega državnega zbora ter zastopniki nevtralnih držav.

V svojem govoru je rekel kancler med drugim tudi sledeče:

— Rumunska je napovedala vojno, da bi oslabila nemško fronto na vzhodu. To se ji je temeljito izjalovilo. Zgodilo se je, česar zavezniki niti slutili niso. Slia resen položaj je bil, toda z božjo pomočjo so nam naše čete priborile varnost, tako, da je danes popolnejša kot je bila kdaj prej. Naši vojaki na zapadni fronti vstrajajo. Kljub temu, da se je Rumunska vmešala v vojno, imajo še vseeno dosti rezerv in vojnega materiala.

Naši poveljniki so izborni. Posebno Hindenburg. Vojaške operacije se nadaljujejo in mi imamo še vsega v izobilju: žita, živil, petroleja in drugih stvari.

K vsem tem uspehom je veliko pripomogel državni zbor, ki je sprejel skoraj vse predloge, kateri so bili domovini v korist.

Nemška država ni nikaka oblegana trdnjava, pač pa velik izvrstno discipliniran tabor z neizcrpljivimi sredstvi.

Naši sovražniki so najprej mislili, da bodo osvojili ves svet ter celo govorili, da mi hrepenimo po miru.

Mi se nismo na vse to čisto nič ozirali, ampak smo hodili neovirano po poti napredka. Nemčija je bila vedno pripravljena skleniti časten mir. Tega ne more nikdo bolj dokazati kakor jaz, ki sem odgovoren za vse delovanje nemške vlade.

Danes zjutraj sem izročil zastopnikom nevtralcev noto s prošnjo, da naj jo izroče našim sovražnikom. Isto so storile tudi vlade na Dunaju, v Sofiji in Carigradu.

Leta 1914 so naši sovražniki vprašali, kdo je močnejša sila v svetovni vojni. Danes stavimo mi vprašanje politike, ki je obenem vprašanje človeštva. Sovražniki nam lahko odgovore karkoli hočejo. Naša volja je dobra, naši nameni so pošteni.

Pred dvemi in pol leta je bila naša odločitev težka. Ta odločitev je zahtevala življenja stotisočerih naših najboljših sinov.

Bog bo naš sodnik. Mi lahko brez strahu nadaljujemo našo pot. Pripravljeni smo skleniti mir, pripravljeni smo pa tudi nadaljevati z bojem.

Kanclerjev govor so vsi navdušeno pozdravili.

Iz španske zbornice.

Madrid, Španska, 12. decembra. Kongres razpravlja o izrednem praračunu. Ostro nastopa opozicija proti povišanju izdatkov glede na ojačenje Španske.

Napad angleškega podmorskega čolna.

London, Anglija, 12. decembra. Admiraliteta poroča: Neki angleški podmorski čoln je na Severnem morju izstrelil predvčerajšnjim blizu danske obali torpedo na neko nemško zastavno ladjo vrste dreadnoughtov. Ladja je bila zadeta. Ni znano, kakšna škoda se je napravila.

Pošiljateljem denarja!

Vsled zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v staro domovino po brezžičnem brzojavu.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo take pošiljatve za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrejena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezžičnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljatve se naj nam pošilja le poštne Money Ordere in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavne pošiljatve ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE $4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: pošlje naj se brzojavno.

K: 100.00	$14.00	K: 600.00	$84.00
K: 200.00	28.00	K: 700.00	98.00
K: 300.00	42.00	K: 800.00	112.00
K: 400.00	56.00	K: 900.00	126.00
K: 500.00	70.00	K: 1000.00	139.00

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00	Za pol leta za mesto New York	2.00
		Za Evropo za vse leto	4.50
Za pol leta	1.50	Za Evropo za pol leta	2.55
Za celo leto za mesto New York	4.00	Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Mir.

Božič se bliža in žnjim vesele novice.

Kot vse kaže, ni bil božični dar še nikdar tako obilen kot bo letos.

Poročajo, da je Nemčija pripravljena skleniti mir z zavezniki.

Nekaj že mora biti resnice na tem. Vse bojujoče se države so izčrpane. Ljudje mrejo, za žive in zdrave pa ni več kruha, ne obleke, ne drugih potrebščin.

Tisti dan, ko bo sklenen mir, bo formalno zaključena zgodovina sedanje vojne.

Včasih smo se čudili, ko smo brali, da so trajale vojne po trideset ali še več let.

Pomisliti je treba, da se niso bojevali vseh trideset let neprestano, in da je bil vojskovodja, če je poveljeval petdeset tisočem vojakov, že lahko ponosen.

Danes se je pa vsa ta stvar temeljito izpremenila. — Zdaj računajo z miljoni; z miljoni dolarjev in z miljoni smrti. —

Nemci dobro vedo, kaj delajo. Delali so premišljeno, po natančnih načrtih; s splošnega stališča sodeč, se jim je le malo poskusov izjalovilo.

Priborili so si veliko moralnih zmag in veliko zmag na bojnem polju.

Nekatere moralne zmage so sledeče:

— Na svojo stran je dobila Nemčija Bolgarsko, pridobila je Turčijo.

Ko je imela na ruski in francoski fronti največ dela, je zadrževala Rumune in Italjane, da se niso pridružili njenim sovražnikom.

Avstrijo je dobila čisto pod svojo komando. Na bojiščih je pokazala, da ji dozdaj še nikdo ni kos.

Nemci so zavzeli Belgijo, Srbijo, Rumunsko, Črnogoro, Rusko Poljsko, skoraj ves severni del Francije.

Nemško brodovje je zmagalo v pomorski bitki v severnem morju, nemški Zeppelini so bili včasih kar par dni zaporedoma nad angleško obalo.

To so glavni nemški uspehi.

Zavezniki so dosegli kvečjem to, da niso prišli Nemci do Verduna in da nimajo z zunanjim svetom zveze.

Nemčija se je izčrpala. In ker ve, da je dosegla več kot vsi drugi, se bo začela pogajati. Veliko vprašanje je, če bodo zavezniki z njenimi predlogi zadovoljni. Ker niso še ničesar dosegli, se izgovarjajo, da sploh še začeli niso, in da čakajo ugodnega trenutka.

To skorajgotovo ni res. Izborne prilike so že imeli, pot k zmagi jim je bila takorekoč nastežaj odprta, pa so krenili tja, kamor jim ni bilo čisto nič potreba.

Ena glavnih teh blamaž je bila dardanelska fronta.

Zelo zanimivo bo, ko se bodo botali med seboj. Vsi bodo pošteni in nedolžni kot ovčice. Največji zločin, kar jih pomni človeštvo, so napravili, vendar ne bo hotel nikdo biti zločinec.

Vsi bodo rekli, da so se borili za pravično stvar. Vsi bodo povdarjali, da so začeli vojno v interesu svojih narodov, še celo na Boga se bodo sklicevali in na večno pravico.

Vsak se bo hotel oprati pred svetom. Drug drugega bodo dolžili in opravičevali samega sebe.

Sto miljonov dolarjev dnevno je veljala zadnje mesece vojna. Preštejte mesece in preštejte dni! Sto miljonov dolarjev na dan par tisoč smrti.

Mili Bog, kaj bi se lahko napravilo s to svoto! Precejšen del Evrope bi lahko kupil človek, ki bi imel vse te miljone. —

Mir bo! — — —

In pri besedi mir pozabi ubogo trpeče ljudstvo vse žrtve, pri tej besedi se za hip vda sanjem in se zamisli v dobo, ko je imelo mir.

Narodi ne bodo nikdar pozabili sedanje vojne. Živela bo v knjigah in v ustnem izročilu do konca.

Kdo ve, če bodo narodi tako pametni, da ne bodo pozabili, kdo in kaj jih je pahnilo v to nesrečo? Ali jih bo vojna res tako oslepila in oslabela, da ne bodo videli coklje, ki jim ovira svobodno življenje?

* * *

Nemčija je ponudila mir. Vprašanje, če bodo zavezniki s to ponudbo zadovoljni.

Angleži še vedno zatrjujejo, da bodo vstrajali do konca. Ako so zavezniki res zelo oslabljeni, bodo sprejeli mirovne pogoje, če pa upajo še nekaj časa vstrajati, bodo z zadnjimi sredstvi in zadnjimi silami obnovili vojaške operacije. —

Pogajanja bodo trajala najbrže več mesecev, predno bo mir definitivno sklenjen, pa morda lahko še leto preteče.

Nemčija ne bo obdržala niti Srbije, niti Belgije in tudi Rumunske ne. Njej ni šlo za razširjenje ozemlja, pač pa samo za časovne uspehe, s katerimi je pokazala, da ji zavezniki v nobeni stvari niso kos.

Ko diplomati izpregovore o miru, ni mir več daleč. To se je pokazalo v vseh zadnjih vojnah.

Bog daj, da bi nas naša upanja ne varala!

—k.

Nemški kancler poljskemu odposlanništvu.

Državni kancler Bethmann pl. Hollweg je zaslišal v svoji palači poljsko odposlanništvo. Kancler je nagovoril Poljake:

Gospodje! Rad sem Vas na Vašo željo sprejel. Veseli me, ker Vas sprejmem v tisti zgodovinski dvorani, ki je bila pred 40 leti priča velikih dogodkov.

Nato je nagovoril profesor Budzinsky kanclerja z dobesedno enakim govorom, ki ga je imel kot voditelj iste deputacije pri avstrijskem zunanjem ministru baronu Burianu. Državni kancler je odgovoril:

Gospodje! Čul sem Vaše želje. Vaši končni smtri so enaki namenom obeh velikih osrednjih držav Obe zvezni cesarstvi, v katerih roke je usoda te strašne vojske položila v velikem obsegu poljsko deželo, hočeta ustvariti poljsko državo pod kraljem, s poljsko armado, državo, v katere mejah bo prost pot poljskim željam glede na narodno kulturno samostojno življenje. Dokler divja boj, ni mogoče določiti mej te države in se tudi ne more popolnoma ustvariti država. Šele potem, ko se bo sklenil mir, bo mogoče ustvariti in izpolniti delo. Na Vaše podrobne želje ne morem zato podrobno odgovoriti, a v enem letu, ko upravljamo del dežele, ste spozanli: Nismo le, kolikor je to med hudo vojsko mogoče, delali na zopetno poživljenje naroda, polagoma smo ustvarjali tudi poljsko samoupravo ki bo tvorila trden temelj, ko bo mogoče zaključiti ustanovitev države. Trdno zaupamo, da bodo Poljaki zaupno sprejeli svojo usodo iz rok obeh cesarstev in da bodo sami so delovali z nami, da se bo zagotovil in končno dosegel velik smoter.

*

Dopisniku "Az Esta" se je izrazil grof Julij Andrassy o proglasitvi samostojnega poljskega kraljestva:

Že od početka vojne sem imel občutek, da bo prišlo še v tej vojni poljsko vprašanje do rešitve Ententa je vedno proglašala v svet, da je smoter vojne varstvo malih narodov. Mesto tega tepta pravice vseh nevtralnih malih narodov z nogami, ovira njihovo trgovino in jo potom "črnih list" onemogočuje. Nasprotno pa vrača jo "osvojevalne" in "tiranske" centralne velesile enemu narodu zopet njegove zgodovinske pravice in budijo narod k življenju. To dejstvo pomeni, naše opravičilo pred zgodovino in to dejstvo je že samo na sebi izredne vaznosti.

Na vprašanje, ali je ta dogodek tudi za konec vojne kakega pomena, je rekel Andrassy:

Izražajoč svoje največje veselje nad tem, da se je Poljski vrnila njena samostojnost, smatram za svojo dolžnost izjaviti, da ne sprejmem za obliko in nacin te rešitve nobene moralične odgovornosti. Glede vprašanju, ali je v proklamaciji izražena rešitev v interesu Poljske kakor Avstrije in Nemčije najbolja, ne maram danes razmotrivati Pridržajem so pravico, da bom obširno govoril o tem vprašanju, če bodo zahtevale razmere, v delegacijah, ali če delegacije ne bodo pravočasno sklicane, v parlamentu. —

*

Z ozirom na ustanovitev kraljevine Poljske piše "Berner Tagblatt":

Nevtralci se odkrito veselimo ker so se stvari na Poljskem tako zasukale. Zgodovinska obnovitev kraljevine Poljske po osrednjih velesilah dokazuje, da skupina teh držav nikakor ne hodi po potih stare osvojevalne politike, kakor ji predbaciva nasprotna stran. To utrjujejo našo vero v boljšo bodočnost mirnega napredka narodov; svobodna Švica novi državi prisrčno čestita.

"Neue Zuericher Nachrichten" pišejo:

Poljskemu narodu in poljski državi k njenemu preprodu najprisrčnejše čestitamo. Naj prevzamejo svoje veliko zgodovinsko zvanje in naj tvorijo brambni nasip zahodni Evropi; zgodovina naj jih uči, da se bodo znali ogibati napak in grehov svojih očetov.

Vojni orkan na goriških tleh.

Goriško, 6. novembra 1916.

To je bil vihar, strašen vihar na Krasu in v Vipavski dolini. Res, mimo naših goriških poljan, grebenov in vinskih goric je šel te dni veliki, strašni dan vseh mrtvih, kot ga nismo videli še nikoli. — Položaj je bil nekaj dni težak, izredno težak, smrt je kosila trumoma. In ko sem šel skozi Vipavsko dolino, vsi grobovi okrašeni s krizantenami, a nad njimi v ozračju grom, bobnenje topov, črna smrt. Strašni so bili ti prvi dnevi devete laške ofenzive.

Res, čuditi se moramo junaštvu naših fantov, da so vzdržali v tem peklenskem ognju topov, min in plina, da so bili te nepregledne množice laške pehote. Bili so to trenutki, ko se je zdelo, da ne bomo mogli vzdržati; vojaki, došli iz strelnih jarkov, so pripovedovali grozepolne stvari. Toda junaštvo naših ljudi je slavilo svojo polno zmagoslavje. Bili so trenutki v teh dneh, ko je en sam naš bataljon popolnoma uničil dva laška polka. Najhujše je bilo na Krasu. Znano je iz naših poročil, s kakimi množicami so tu navalili tani pri Lokvici in Kostanjevici Italijani. Toda padli so trumoma. — Dolgo časa smo bili v velikih skrbeh za usodo Kostanjevice. Slišali so se že glasovi, da je Kostanjevica zavzeta. Toda, hvala Bogu, ni bilo res.

Naše čete so vrgle Lah z velikanskimi izgubami nazaj. Vse postojanke so tu trdno v naših rokah. Kakor pripovedujejo očividci, leži posebno okrog vodnjaka v Dolenji Vrtojbici vse polno laških mrličev. Istotako smo vrgli Lahe nazaj pri Sv. Gori, Sv. Katarini, Damberju (skupina hiš severno od Sv. Katarine) in v Panovcu. — Kakor lahko sklepamo iz izjav in razpoloženja številnih laških ujetnikov, so laške vojake trdno uverili, da bodo Lahi prišli lahko v Trst. Med številnimi ujetniki smo ujeli nekaj naših slovenskih Benečanov. Ko so naši natikali bajonete, da jih odvedejo v zaledje, so jim ti prigovarjali, naj nikar ne natikajo bajonetov, saj jim ne bodo zbežali. Bili so videti precej zadovoljni.

Najhujše je bilo v torek, sredo, četrtek in petek. V soboto je topovski boj nekoliko ponehal. Ravno tako tudi v nedeljo. Ponoči med nedeljo in ponedeljkom je opet strašno grmelo. V ponedeljek zjutraj zopet nekoliko mirno, in sicer vse to vsled slabega, meglega, deževnega vremena. Danes v pondeljek, popoldne krog 2. ure pa se je kanonada povečala, in sicer v smeri proti Kostanjevici. Boj divja naprej. Zdi se, da se je pričel drugi del devete laške ofenzive. —

*

Italijani se trudijo, da bi pokazali pred svetom potom svojih poročil laški značaj naših krajev. — Žal, da jim pri tem tudi mi sami pomagamo. Nova vas je Nova villa, Hudi log — Boseo malo. In sedaj se postavljajo s starorimskimi imeni naših krajev. Na dan Vseh svetnikov je napadlo našo Vipavsko dolino 17 Capronijev, ki so metali bombe. Italijani imenujejo to pot v tozadevnem uradnem poročilu našo Vipavsko dolino — dolina Frigido — po starorimskem imenu za Hubelj, oziroma za Vipavo "Frigidum flumen".

Lahi streljajo z granatami na naše vasi, jih rušiji, ubijajo naše ljudi, junake.

Na Vseh svetih so se igrali pod Preserjami občina Rihenberg, otroci. Kar naenkrat zagrmi in strašno zažvižga v zraku. Drugi otroci so se vrgli na tla. Samo sedemlet na Emilija Ličen (podomače Ludvikova) iz Preserji je vstopila na bližnjo brežinc, da bo videla, kam bo padla granata. In granata je padla, se je razletela, deklica jo je videla, precejšen drobec granate je priletel v njeno telesce in deklico smrtno ranil. V rihenberškem gradu so deklico v bolnišnici takoj operirali. Toda pri operaciji je izdihnila svoje mlado, nežno življenje. Deklica je videla in je smrtno obledela. Drugim otrokom se ni ničesar zgodilo.

*

Danes popoldne sem se peljal mimo pokopališča v Vipavi. Topovi so tako strašno grmeli, da so šklepetale šipe avtmobila. Križi na grobeh vojakov so bili okrašeni. Hrizanteme, astre, imortele so jih krasile. Ko sem zadnjič šel tu mimo pokopališča, so devali ravno v grob junaka-vojaka. Na zadnjem potu ga je spremljal, zadnji blagoslov mu je podelil vojni kurat Gnidovec. Danes samevajo grobovi. Njega ni! Tudi on je odšel od nas, tako nenadoma! Najlepši, najboljši med nami! — —

Izgube.

Poročnik Ferk Alojzij, 26. dom. pp., 10. s., Maribor, 1895, mrtev (11. 7. 1916); enol. prost. narednik Sedej Alojzij, 45. pp., nad. bat., Gorica, 1892, ranjen in ujet, inf. Berghaus Alojzij, 26. dom. pp., 10. s., Takačevo, 1877, mrtev (12. 7. 1916); lovec Bergine Karel Franc, 20. lov. bat., Trst, ranjen in ujet; inf. Boštjančič Franc, 26. dom. pp., 10. s., Brežice, 1883, mrtev (11. 7. 1916); patrol. vodja Brenčič Anton, 20. lov. bat., 3. s., Brezovica, 1891, ujet; inf. Cepek Jakob, 10. s., 1875, mrtev (11. 7. 1916); lovec Černilogar Ivan, 20. lov. bat., Šebrelje, 1896, ujet; inf. Dravec Pavel, 26. dom. p., 10. s., Orehovci, 1897, mrtev (12. 7. 1916); inf. Godler Andrej, 10. s., Artiče, 1882, mrtev (11. 7. 1916); inf. Korošec Konrad, 26. dom. pp., 10. s., Višnja ves, 1896, mrtev (11. 7. 1916); lovec Krajne Ivan, 20. lov. bat., 1. st., Sv., Barbara, 1894 mrtev (23. 7. 1916); desetnik Krajne Ivan, 153. črnovoj. bat., 2. s., Sv. Barbara, 1876, mrtev (19 do 21. 7. 1916); inf. Kranje Leopold, 4. dom. pp., 4. s., Slovenji gradec, 1897, mrtev (6. 7. 1916); patr. vodja Kummer Josip, 17 lov. bat., Ljubljana, 1891, ujet; lovec Kutin Franc, 3. s., Tolmin 1896, mrtev, (26. 5. 1916); patr. vodja Ličen Franc, 1. s., Gorica 1884; inf. Lorenčič Ivan, Radgona, 1879; inf. Magdič Ivan, 10 s., Stara Cesta, 1897, mrtev (11. 7. 1916); lovec Medved Ivan, 20. lovski bat., Sobota, 1891; lovec Mohorko Martin, 20. lov. bat., Mošnice, 1890; lovec Mušič Ivan, 20. lov. bat., Št. Peter pri Gorici, 1888 ujet; lovec Ovniček Fr., 20. lov. bat., 3. s., Šmihel, ujet umrl v italijanskem ujetništvu 26. 5. 1916; lovec Peternel Nikolaj, 20. lov bat., Radovljica, 1894, ujet; enol. prost. podlovec Podkoritnik Fr. 20. lov. bat., Petrovče, 1893, ujet; lovec Požega Andrej, 20. lov. bat. Hrenovice, 1881, ujet; inf. Prunk Josip, 4. dom. pp., 8. s., Trst, 1897, ujet; lovec Pupšič Martin, 20. lov bat., Ljutomer, 1892, ujet; inf. Rebolj Josip, 7. pp., 11. s., Kanlerše, 1897, mrtev (21. 7. 1916); lovec Rot Franc, 20. lov. bat., Žaga, 1884, ujet; lovec Rupar Ivan, 20. lov. bat., Št., Vid, 1895, ujet; inf. Sedmak Franc, 5. dom. pp., 10. s., Sv. Križ pri Trstu, 1895 ujet; lovec Sfiligoj Aleksander, 20. lov. bat., Podgora, 1893; inf. Stantič Angel, 5. dom. pp., 10. s., Sežana, 1896; štab. narednik Štok Josip, 5. dom. pp., 12. s., Pliskovica, 1891, mrtev (18. 7. 1916); lovec Strlič Iv., 20. lov. bat., 4. s., Žiri, 1883, ujet; inf. Švagel Alojzij, 5. dom. pp., 1. s., Rojan, 1896, mrtev (11. 7. 1916, pokopan 13. 7. 1916); lovec Vertnik Josip, 20. lov. bat., 1. s., Ptuj, 1890, ujet; inf. Wellner Ivan, 26. dom. pp., 10. s., Obriž, 1890, mrtev (11. 7. 1916).

Ujeti so:

Poddesetnik Anton, 1. s., Vrtovin, 1891; inf. Mahorič Ciril, 3. s., Kojsko, 1897; desetnik Maležič Ancon, 3. s., Ribnica, 1887; inf. Marolt Franc, 2. s., Opatjeselo, 1894; enol. prost. desetnik Mauer Alojzij, Zagradec, 1892; inf. Maver Fortunat, 12. s., Zagradac, 1881; inf. Mavrovič Matija, 7. s., Fara, 1889; inf. Megnč Alojzij, 4. s., Krško, 1891; inf. Melihon Karel, 3. s., Tržišče, 1889; inf. Mihič Matija, Kočevje, 1887; inf. Mihelj Anton, 3. s., Rihenberk, 1892; inf Mlakar Josip, 3. s., Grahovo, 1890; inf. Mlakar Matija, 7. s., Škocjan 1889; inf. Močilnikar Jakob, 2. s., Kamnik, 1890; četovodja Mrak Peter, 4. s., Gradiška, 1883; inf. Mravlje Pavel, 2. s., Žiri, 1889; inf. Muc Josij, 2. s., Lokvica, 1887; inf. Mušec Josip, 7. s., Sp. Logatec, 1892; inf. Mušič Ivn, 1. s., Trzin, 1896; inf. Muzga Martin, 1. nad. s., Šmartno, 1893; inf. Nagode Matej, 6. s., Ravnik, 1890; inf. Nartnik Franc, 5. s., Črni vrh, 1883; inf. Nemanič Josip, 7. s., Božjakovo, 1883; inf. Osel Valentin, 8. s., Vodice, 1887; inf. Oštir Josip, Sv. Križ, 1886; inf. Ostrin Ignacij, 3. s., Vrhnika, 1887; inf. Pagon Andrej, 1. s., Cerkno, 1887; inf. Pajek Franc, 4. s., Selo, 1894; inf. Pangerčič Ivan, 4. s., inf. Paškulin Leopold, Standrež, 1894; inf. Pegan Ignacij, 3. s., Železniki, 1891; inf. Pelos Jakob, 8. s., Zagraj, 1889; inf. Peric Alojzij, 2. s., Gorica, 1893; poddesetnik Peruzzi Avgust, 1. odd. stroj. pušk. Medvode, 1891; inf. Pešič Franc, Križ, 1886; inf. Perrovčič Peter, 5. s., Nevlje, 1890; inf. Pintar Albin, 9. s., Št. Florijan, 1889; inf. Pire Ivan, 2. s., Črni vrh, 1883; inf. Pirih Anton, 2. s., Tolmin, 1894; poddesetnik Podgornik Anton, 3. s., Trnovo, 1885; inf. Porenta Ivan, 4. s., Stražišče, 1891, ujet (umrl v ruskem ujetništvu 24. jun. 1915); inf. Pregel Franc, 1. s., Ročinj, 1886; inf. Progar Josij, 1. s., Novo mesto, 1888; inf. Rant Matija, 4. s., Dev. Mar. v Polju, 1896; inf. Rjavec Just, 1. st., Gradiška, 1888; inf. Rope Franc, 4. s., Dolsko, 1887; inf. Rožič Peter Valentin, 4. s., Gorica, 1892; inf. Rot Andrej, 3. s., Žaga, 1892; desetnik Božič Ivan, 3. s., Kojsko, 1893; inf. Rozman Franc, 4. s., Kranj, 1884; inf. Rus Anton, 3. s., Loški Potok 1893; inf. Semen Franc, 3. s., Preč doslje, 1892; inf. Senica Franc, 6. s., ŠmihelčStopiče, 1889; inf. Sežini Ivan, 2. s., Cerknica, 1893; inf Sfiligoj Franc, 2. s., Dolenje, 1889 inf. Sfiligoj Ivan, 2. s., Krmin 1893; inf. Skočir Anton, 1. s., Tolmin, 1890; inf. Škofljane Ivan, 2 s., Cerklje, 1888; inf. Skomina Ivan, 2. s., Ronki, 1894; inf. Skomina Josip, 2. s., Dornberg, 1892 desetnik Špacapan Andrej, 3. s. Vrtojba, 1890; inf. Štajer Anton, 4. s., Stara Loka, 1896; inf. Štefančič Ivan, 3. s., Krško, 1887; desetnik Štibelj Mihael, 4. s., Selce, 1889; infantersit Strempfel Ivan 1. s., Oselica., 1894; inf. Strgar Franc, 4. s., Dobrunje, 1894; inf Sussig Avgust, 2. s., Gorica, 1883; inf. Šuštar Jernej, 3. s., Podhruška, 1881; inf. Šuštar Jurij, 4. s., Podhruška, 1893; inf. Tabernik Franc, 3. s., Prevoje, 1880; inf. Tehovnik Avgust, 3. s., Medvode 1889; desetnik Tomeli Valentin polk. štab, Trojane, 1887; inf Tomšič Alojzij, 7. s., Miren, 1892; inf. Tomšič Franc, 4. s., Vače 1880; inf. Tomšič Ivan, 3. s.; Sovodnje, 1889; inf. Tavčar Franc, 8. s., Dev. M. v Polju, 1837; inf. Trinkaus Franc, 4. s., Št. Janež, 1891; inf. Trojanšek Adolf, 3. s., Loka; inf. Trost Mirko, Kočevje 1886; poddesetnik Turk Franc, 2 s., Dol. Logatec, 1879; inf. Turski Matija, 11. s., Kočevje, 1886; inf. Turšar Ivan, 1. s., Tolmin, 1887; inf. Ulepič Ivan, 4. s., Mokronog 1882; inf. Uršič Ivan, 1. s., Libušnja, 1889; inf. Valant Franc, 3. s., Bela, 1889; inf. Valentičič Peter, 1. s., Cerkno, 1888; inf. Vidic Ivan, 2. s., Polica, 1806; inf. Vidmar Franc, 3. s., Stara Loka, 1890; inf. Vidmar Franc, 7. s., Cekovnik, 1889; inf. Vidos Peter, 3. s., Ločnik, 1892; inf. Visitin Viktor Josip, 4. s., Trst, 1892; inf. Vtič Ignacij, 1891, ujet (umrl v ruskem ujetništvu 8. 8. 1915); inf. Vojska Lovrenc, 8. s., Dob, 1887; inf. Žagar Josip, 2. s., Kočevje, 1884; inf. Zajec Ivan, Vinica, 1880; inf. Zio, 1. s., Zagraj, 1892.

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

Slovenec župan na Ogrskem.

Na Sedmograškem, blizu rumunske meje, v Gyergyó-Szent-Miklosu, mestu, ki šteje okoli 11 tisoč prebivalcev, je župan dr. Orel, nečak zaslužnega slovenskega rodoljuba in nekdanjega ljubljanskega zdravnika dr. Orla, dočim je njegova soproga iz ugledne slovenske rodbine Moos v Ljubljani. Dr. Orel ni do danes pozabil, da je Slovenec. O tem vedo mnogo povedati slovenski vojaki, kateri so, ko je tamkaj divjala vojna, prišli z njim v dotiko. Dr. Orel in njegova soproga sta jih ob vsaki priložnosti z veseljem sprejela ter jih pogostila. Dr. Orel je za časa rumunskega vpada na Ogrsko preživel tudi težke ure. Tako so ga Rumuni ujeli ter odpeljali s seboj v Rumunijo, nato so ga pa zopet prepeljali nazaj v Gyergyó-Szent-Miklos in imenovali za župana. Ko so morali Rumuni bežati iz tega kraja, je bil dr. Orel ob tej priliki ranjen.

Preskrbovanje Ljubljane.

Od 10. novembra naprej se je prodajala moka strankam na vsakih desnih deset močnih odrezkov četrt kilograma bele moke št. 1 in četrt kilograma koruznega zdroba. Cena kilograma moke 98 vin. in kilograma zdroba 84 vin.

Maksimalne cene za jajca bode izdala kranjska deželna vlada.

Ljubljanski "Slovenec" z dne 8. novembra piše: Kavo smo dobili na karte. Ko pa se pošlje po kavo, pa je ni zadnji čas dobiti. Nekateri trgovci pa imajo kavo, katero so prodajali poprej po 12 kron za kilogram, pa jo ne dajo. Vprašamo pač, zakaj ne? Ako kave ne bodo dali, bodemo prišli z imeni na dan. Dokler je kava na razpolago, se mora prodajati.

Roparski umor.

Dne 26. oktobra zvečer so doslej neznani roparji na grozen način umorili in oropali posestnika Vida Emeršiča v Namejah pri Sv. Barbari na Štajerskem. Emeršič je stanoval sam v svoji hiši in je imel 2000 K gotovine. Roparji so razbili tudi vse pohištvo ter okna in vrata. Domneva se, da so prišli roparji čez hrvatsko mejo.

Švedski listi o proklamaciji Poljske.

Z manifestom o uspostavi poljskega kraljestva se že pečata dve volilni glasili: "Svenska Dagbladet" in "Stockholm Dagblad". Obe povdarjata zlasti razliko med politiko osrednjih velesil in četverosporazuma nasproti malim narodom.

"Stockholm Dogblad" piše:

Ta čin na korist enemu izmed malih narodov Evrope, ki je bil toliko časa oropan svojega narodnega življenja, pomenja neizmerno več, nego lepe besede, ki jih državniki četverosporazuma glede svojega boja za pravice narodnosti malih držav tako radodarno dele. Obljuba upostave svobodnega, ustavnega kraljestva poljskega mora tudi na poljsko politiko četverosporazuma odločilno vplivati. Kajti če osrednji velevlasti proglasita svobodno poljsko državo, potem takozvani predbojevniki za svobodo narodov vendar ne morejo zagovarjati avtonomije pod ruskim žezlom.

"Svenska Dagbladet" pravi: — Ni pretirano, če označimo proklamacijo, ki se je razglasila v Varšavi in Lublinu, kot prvi resnični uspeh neskončne brezupne vojne. List spominja dalje na prejšnje, nikoli izpolnjene obljube četverosporazuma in meni: Sedaj naj reče ententa, kar hoče. Naj se vojne sreča obrne kakorkoli, razlog imamo za mnenje, da se država Poljska v bodočnosti uresniči.

Posebno naznanilo.

S tem naznanjamo našim rojakom in odjemalcem, da smo ravnokar prejeli zelo veliko izbiro **COLUMBIA** oktobrskih in novembrskih plošč. Te plošče so popolnoma nove in so šele kratek čas v prodaji. Število teh plošč je bilo odmerjeno in zato povem svojim stalnim odjemalcem, da jih takoj naroče, ker zelo hitro gredo in se je bati, da zamude priliko kupiti nove plošče. Tukaj je nekaj novih plošč.

E 2778	(Po jezeru. (Domovini.	(M. Vilhar.) (Dr. B. Ipavec)	75c. 75c.	E 6057	(Pastirska. (Maškera.	Mazurka. Polka.	75c. 75c.
E 2779	(Luna sije (Sladko je vince.	(J. Fleisman)	75c.	E 6058	(Domžalski	valček	75c.
	(Ne bom (se možila. (Vidim draga (moja.		75c.		(Marzolin		75c.
E 2758	(Hungarian Rhapsodie (Song of the Puszta		75c.	E 6062	(Mastne pripovedke 1. (Mastne pripovedke 2.		75c. 75c.
	(Maiden		75c.				

Zato prosim svoje odjemalce, da mi pošljejo svoja božična naročila takoj, da jih zamorete dobiti še pred Božičem.

Mi imamo zelo veliko izbero **COLUMBIA** strojev od $15.00 do $200.00. Mi prodajamo stroje na upanje in mesečna odplačila. Vaš kredit je nam dober in prav dragevolje vam pojasnimo vse glede kupa na odplačila. Zelo zmerne cene.

PITTSBURGH PHONOGRAPH COMPANY

1331 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

Darila za ubožne.

Mestnemu aprovizačnemu zavodu za prehrano ubožnih rodbin ljubljanskih je poklonil neimenovan dobrotnik že v drugič znatno svoto 1000 K. — V isti namen sta darovala dva druga neimenovana dobrotnika zneska 500 K in 200 K in pa gdč. Marija Brodnik 200 K.

V Cerknem na Goriškem se je nabralo v dnevih darovanja od 4. do 8. oktobra 736 K 50 vin v korist vdov in sirot padlih vojakov. Ta znesek se je odposlal osrednjemu uradu za dneve darovanja na Dunaj. Dekanijski urad v Cerknem pa je poslal znesek 320 kron okr. glavarstvu v Cerknem; zbirka se je nabrala v župni cerkvi sv. Ane, tako da se je nabralo v občini 1056 K 50 vin.

Ribolov v Ljubljanici

od šentpeterskega mostu do Ižice, revir št. 34, sta prevzela s 1. novembrom v zakup dr. Vladimir Pegan, deželni odbornik, in Ant. Fortič, deželni nadoficijal. Imenovana sta vzela v zakup tudi revirja št. 33 in 32, to je proga Ljubljanice od šentpeterskega mostu do Podpeči z vsemi stranskimi vodami, razven Ižice.

Šolske vesti.

Naučni minister je profesorja na državni gimnaziji v Novem mestu Bogumila Remca dodelil za prvi tečaj tekočega šolskega leta 1916—17 prvi državni gimnaziji v Ljubljani na mesto profesorja Frana Verbiča, ki je dobil radi bolezni dopust.

"Wiener Zeitung" javlja: Cesar je z najvišjim sklepom s 1. novembrom t. l. podelil ravnatelju prvega državnega gimnazija v Ljubljani dr. Lovru Požaru povodom njegove trajne upokojitve na lastno prošnjo takse prost naslov vladnega svetnika.

Na lastno prošnjo je trajno upokojen nadučitelj v Zatičini Fr. Kovač.

Za provizorično učiteljico v Št. Jerneju je imenovana učit. supl. Valerija Žlindra.

Na vadnici c. kr. učiteljišča v Ljubljani sta nastavljeni kot suplentinji učiteljica Lea Levec namesto upokojene vadniške učiteljice Pavle pl. Rosenberg in učit. supl. Frančiška Suher namesto umrlega vadniškega učitelja Ivana Janežiča.

Imenovanje izpraševalne komisije za splošne ljudske in meščanske šole v Ljubljani. Imenovani so za funkcijsko dobo od začetka 1916—17 do konca 1918—19 za člane izpraševalne komisije s slovenskim in nemškim učnim jezikom: za ravnatelja dež. šolski nadzornik dr. Janko Bezjak; za namestnika profesorja dr. Valentin Kušar in Fran Suher; za člane profesorji: Anton Funtek, dr. Ivan Šmajdek, Alojzij Petsche, dr. Ivan Orel, Josip Verbič, glasbeni učitelj Anton Dekleva, telovadni učitelj Josip Gorečan, vadniški učitelji: Ivan Krulec, Viktor Jaklič in Josip Pavčič. Za eksaminatorje se morejo po potrebi poklicati: profesor dr. Fran Šturm za francoščino, profesor Josip Mazi za geometrično risanje in koncertni mojster Hans Gerstner za klavir, gosli in orgle. Knezoškofijski ordinarijat je imenoval za isto funkcijsko dobo eksaminatorje iz verouka profesorje: dr. Demšarja, dr. Alfonza Levičnika in dr. Frana Perneta.

Ustanovitev učnega tečaja in konvikta za slovenske begunce srednješolce v Kromerižu na Moravskem. Uradno se poroča: Na ukaz ministrstva za notranje zadeve namerava moravsko namestništvo ustanoviti v Kromerižu gimnazijski tečaj z uporabo učnega načrta za goriško državno gimnazijo s slovenskim učnim jezikom. Temu tečaju se ima priklopiti konvikt, v katerega bi se moglo sprejeti kakih 100 gojencev. Ker večina prihodnjih obiskovalcev tega srednješolskega tečaja in pa večina gojencev v konviktu razun beguncev iz Kranjske vsled svoje ubožnosti skoraj gotovo uživa državno begunsko podporo, bode država sama trpela stroške za najemnino, opravo, kurjavo, razsvetljavo in čiščenje za pouk in za konvikt namenjenih prostorov, stroške za učiteljsko, nadzorovalno in podrejeno osobje, nadalje pri srednješolcih z državno begunsko podporo tudi stroške za njihovo prehrano, obleko, obutev in zdravljenje. Oni gojenci tega konvikta, ki so zadostno premožni, bodo morali plačati primerno, od moravskega namestništva določeno pristojbino za kritje stroškov za prehrano, obleko, obutev, šolske knjige, zdravljenje in pa zmerno šolnino, da se deloma krijejo stroški gimnazijskega tečaja in konvikta. Ta tečaj in konvikt sta namenjena slovenskim srednješolcem, in sicer v prvi vrsti onim, ki bivajo na Nižjeavstrijskem, na Štajerskem, Češkem in Moravskem in že uživajo begunsko podporo, v drugi vrsti pa za premožnejše, v naštetih deželah se nahajajoče srednješolce in za srednješolce, ki prebivajo sedaj na Kranjskem in Primorskem. Prošnje za sprejem imajo dotični srednješolci oziroma njihovi stariši vložiti potom politične okr. oziroma policijske oblasti sedajnjega bivališča. V prošnji je navesti, če dotični srednješolec uživa državno begunsko podporo, in se ima prošnji priložiti zadnje šolsko spričevalo. Na podlagi tako opremljenih prošenj odloča moravsko namestništvo v Brnu o sprejemu. Med navedenima dvema kategorijama ubožnejših in premožnejših srednješolcev imajo oni prednost, ki se izkažejo z boljšimi spričevali, in oni, ki nimajo starišev oziroma ne žive pri svojih stariših. Ako se sprejme srednješolec v kromeriški konvikt, še ne sledi, da bi smeli njegovi svojci se z njim preseliti v mesto Kromeriž.

Vojne olajšave srednješolcev.

Ministrstvo za uk in bogočastje je za srednješolce, z vštetim rojstnim letnikom 1898, ki so podvrženi vojaški službi, izdalo posebne naredbe. Po teh naredbah se pripuste k predčasni zrelostni skušnji oni srednješolci, ki so v šolskem letu 1916—17 javni ali privatni učenci zadnjih razredov srednjih šol, ako jim bo iti k vojakom, in pa oni, ik so meseca junija 1916 dovršili predzadnji razred srednjih šol ter so že odšli k vojakom. Srednješolcem, ki so že pri vojakih in so uvrščeni pri nadomestnih krdelih, se dovoli na prošnjo 4tedenski dopust, da hodijo v zadnji razred srednjih šol in da napravijo predčasni zrelostni izpit. Srednješolcem, ki so na bojišču, se dopusti za obisk šole in za zrelostni izpit ne dovolijo.

Razna odlikovanja.

Na severnem bojišču je bil odlikovan Anton Medved, zidarski mojster iz Podgorja pri Kamniku, sedaj delovodja pri vojaškem delavskem oddelku, z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje za zasluge, katere si je pridobil pri izpolnjevanju svojih dolžnosti.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 24. polj. havb. polka Mihael Podlogar.

Ponovno najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnik 87. pp. Jos. Grilc in nadporočnik 7. polj. havb. p. Miroslav Gorišek.

Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil desetnik brzojavnega polka Rud. Arzenšek.

Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila infanterist 87. pp. Fran Hodnik in poročnik 17. pp. Adolf Lakner.

Železni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila mladostrelca tit. četovodji Matija Bole in Armand Slejko, oba pri pomorskem bataljonu Trst.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik 37. domobr. pešpolka Ivan Cindrič.

Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 1. dež. strel. polka Fran Strnad.

Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 1. dež. strel. polka Ivan Šovine.

Red železne krone 3. vrste sta dobila pred sovražnikom padli stotnik 56. pp. Adolf Cimprič in stotnik 97. pp. Josip Petras.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil poročnik 17. pp. Emil Stefanyszin.

Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil domobr. podintendant Fran Bevk.

Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 28. polj. top. polka Miroslav Šusteršič.

Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil okrajni stražmojster 7. dež. orož. pod. Andrej Doberšek.

Kraljevo prusko svetinjo Rdečega križa 3. vrste sta dobila višji štabni zdravnik dr. Karol Kanduč in stražmojster 14. huzarskega polka Adolf Ogrizek pri rezervni bolnišnici v Nyiregyhazi, Ogrsko.

Naša pesem.

Tu navedem pesmi, katere imam v svoji posesti in rad posodim katerokoli izmed njih društvu, ki si hoče pomnožiti svojo zbirko pesmi.

NOVI AKORDI. Letnik 9.
Moški zbori:
Pesem o beli hišici, E. Adamič.
V boj, Fr. Gerbič.
Večer na morju, Dr. Anton Schwab.
Zdravica, Ch. Grozdov.
Za moški zbor, bariton in tenor solo:
Barčica, Dr. Gj. Krek.
Za četverospev:
Na trgu, Vasilij Mirk.
Najslajša služba, E. Adamič.

POSAMEZNE SKLADBE:
Mladi mornar (četveroglasno), A. Foerster.
Bodi zdrava, domovina (mešan zbor), F. S. Wilhar.
Naša zvezda (tenor solo in brenčeči zbor), F. S. Wilhar.
U tebi domovina (četverospev), I. pl. Zajec.
Povejte ve planine, A. Foerster.
Lunica (mešar zbor), F. S. Wilhar.
Oče, pojdite domu! (moški zbor z bariton solo), F. A. Hribar.

IG. HLADNIKOVE SKLADBE.
Moški zbori.
Pomlad je prišla.
Na zeleni gori.
V mraku, z bariton solo.
Na planine.
Škrjančki.
Domu.
Triglav.
Večer.
Pozdrav.
Nagrobnica.

LAVORIKA.
Izdala Glasbena Matica. 42 pesmi.
Kovačev študent, igra v 3. dejanjih; moški in mešani zbori, solo-spevi s spremljevanjem glasovirja; zložil V. Vodopivec.
Ko zaspal bom v smrti (mešan zbor), Karl Hoffmajster.
O ljubica (solospev in klavir), Jos. Prochazka.
Zvečer (mešan zbor), Dr. Goj. Krek.
Na tvoje zdravje, Berta! (solospev), Dr. Gojmir Krek.
Na vrelu Bosne (moški zbor), F. S. Wilhar.
Slavnostna popotnica (moški zbor), A. Foerster.
Nabožne mašne pesmi, P. H. Sattner OP. 9 in 10.
Moč uniforme, orchester, H. O. Vogrič. Pevske točke: Milek tenor. Liza sopran, Majer bariton. Eksekutor tenor bariton.
Prošnja (četverospev), Blaž Potočnik.
Kviško bratje (moški zbor), H. Volarič.
Čolničku, Hr. Volarič.
Ti osrečiti jo hoti, Hr. Volarič.
Oblačku (moški zbor, bariton in tenor solo), Kocjančič.

ANTON NEDVED.
Moški zbor.
Pevčeva molitev.
Ljubezen in pomlad.
Lahko noč.
Planinsko dekle.
Popotna pesem.
Pri poroki.

F. S. WILHAR, SKLADBE.
3. knjiga.
Guslam (za muški zbor).
Oj vstani, solnce moje! (za sopran ali tenor solo).
Bolgarska davorija (moški zbor).
Veni eviete (za muški zbor).
Pitaš dušo (za mezzo sopran ili bariton).
Proljetna pjesma (za mešoviti sbor).
Ljubičica (za muški zbor).
Na goro (dvospev in klavir).
Liep je danak proljetan (za muški sbor).
Kada mi zvezdo (za alt ili bass i klavir).
Tužaljka (za muški sbor).
Oj ti lane (za muški sbor).
Spljetu (za muški sbor).
V spomin Miroslava Vilharja (moški zbor).
Kaži mi! (moški zbor).

P. HUGOLIN SATTNER.
Jeftejeva prisega.
(Za zbor soli in sprem. klavirja.)
Vsebina:
1. Uvod, mešan zbor.
2. Molitev, bariton solo.
3. Altovski solo in mešan zbor.
4. Boj, mešan zbor.
5. Proslava Jefteja, moški zb.
6. Altovski solo.
7. Zbor mladenk, ženski zbor in sopran solo.
8. Moški zbor.
9. Jefte, samospev.
10. Mešan zbor.

NOVI AKORDI. Letnik 9.
Cveti rožica (samospev in klavir), A. Lajovic.
Galebi (samospev in klavir), Saša Šantelj.
Kaj mi mar je domovina (samospev in klavir), Ljud. Lendovšek.
Kateri kerub (samospev in klavir), Vasilij Mirk.
Otroške pesmi, 2. Vesela pesem, 3. V goro, E. Adamič.
Predsmrtnica (samospev), Dr. G. Krek.
Ribička (samospev), P. H. Sattner.
Za ženski zbor, četverospev in klavir.
Pjesma Slavulja, iz opere Pan Twardowski, I. pl. Zajec.
Za mešani zbor.
Pesem žrjavov, Stanko Premrl.
Le pevaj, Ivan Cevirk.
Prekmorska pošta, E. Adamič.
Spomin, Ivan Laharnar.
Z daljnega je morja, Anton Lajovic.

GORSKI ODMEVI.
Janez Laharnar, 1. zvezek.
Moški zbori.
Mi vstajamo.
Moja domovina.
Bratje, v kolo.
Napitnica.
Slovan, na dan.
Lovčevo slovo.

POMLADANSKI ODMEVI.
1. zvezek mešanih zborov.
Naša pesem.
Roža.
Roža.
Moj dom.
Tožba po cveticah.
Škrjanček.
Kadar mlado leto.

POMLADANSKI ODMEVI.
2. zvezek mešanih zborov.
Mladosti ni.
Kmečko dekle.
Ženin Kos.
Lahko noč.

GORSKE CVETLICE.
Za četvero in petero mešanih glasov.
Gorske cvetlice.
Planinska roža.
Vesela tovaršija.
Moje ptičice.
Potoki, tecite!
Sreu.
Gorska cvetlica (bariton solo).

NABOŽNE.
7 šmarničnih pesmi za mešan zbor.
Slov. sv. maša, mešan zbor.

FRANC FERJANČIČ.
Mešani in ženski zbori.
Pozdrav slovenskemu domu.
Tone solnce, tone.
Planinarica.
Pustni večer.
Solnce čez hribe gre.
Na morji.
Šivilja.
Plevice.
Rožmarin.
Lahko noč.
Moški zbori.
Budilna.
Zlati dnevi.
Lisica in petelin.
Naš prapor.
Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo.
Pokojnemu v slovo.

RAZNE.
Sanje (četverospev), K. Mašek.
Večerna (četverospev), Krajcer.
V celici (za nižji glas s spremljevanjem klavirja), Ludvik Hudovernik.

Primož Kogoj,
3904 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Radodarna Avstrija.

"Slovenec" piše:

Ustanovitev kraljevine Poljske so 5. novembra slovesno proglasili. Na tisoče ljudi je v ranih urah nedeljskega jutra napolnjevalo ceste mesta, ljudje so se zbirali pred palačo vojaškega guvernerja, da bi bili priče zgodovinskega dejanja. Državna poslopja in zasebne hiše so bile bogato okrašene, raz vseh hiš so plapolale zastave.

Okoli enajste ure so prihajale čete posadke, da postavijo častno stražo in špalir. Častno stotnijo sta tvorila poljski pomožni zbor in 13. ulanski polk.

Ob 11. uri dopoldne so se pričeli voziti pred palačo vojaškega guvernerja gostje. V slavnostni dvorani je visela nad oknom, kjer se je razglasila ustanovitev Poljske, podoba cesarja in kralja Franc Jožefa, krasili so jo grbi in zastave Avstrije, Ogrske in Poljske. Ob 11. uri 30 minut je prišel slovesno v dvoarno generalni guverner fem. Kuk. Generalnega guvernerja so spremljali načelnik civilnega deželnega komisariata sekcijski načelnik dr. Jurij vitez Madeyski, namestnik generalnega guvernerja generalni major Grzezicki, zastopnik nemške vlade pl. Buelow s svojim pobočnikom princem Ratiborjem, zastopnik zunanjega ministrtva baron pl. Hoenning, zastopnik vrhovnega armadnega poveljstva podmaršal grof Herberstein, voditelj vojaškega oddelka podpolkovnik generalnega štaba pl. Turnau. Generalni guverner je stopil na oder in pričel med napeto pozornostjo navzočih čitati proglasitev, ki jo je uvedel s sledečimi besedami:

Na Najvišje povelje Njegovega Veličanstva cesarja Avstrije in Apostolskega kralja Ogrske razglašam prebivalstvu generalne gubernije sledečo proglasitev: .... Ko je prečital civilni načelnik poljsko besedilo proglasa, je izjavil generalni guverner dalje: S tem sta Vam zvezna vladarja zajamčila najslovesnejše zopetno ustanovitev kraljevine Poljske. Načelnik civilnega deželnega kmisariata je to izjavo objavil poljsko, nakar je končal generalni guverner in zaključil poljsko: Srečna bodočnost kraljevine Poljske: slava slava, slava! Zbrani so navdušeno klicali: slava! Medtem se je razvila na pomolih poljska zastava, ki so jo čete pozdravile z vojaško častjo, pred palačo stoječa vojaška godba je zasvirala poljsko narodno pesem: "Ni še Poljska izginola!" Z glavnega trga so zaorili klici: "Niezh Zije" tisočglave množice. Dve letali sta pripluli nad glavni trg, letala sta metala med navdušeno množico na tisoče poljskih zastav v spomin na zgodovinski dan. Slavnost v dvorani se je medtem nadaljevala. Ko je godba končala poljsko narodno himno, je nastopil podpredsednik osrednjega pomožnega urada, Stecki, ki je v imenu prebivalstva nagovoril generalnega guvernerja:

Obvestilo skupnega sklepa obeh visokih vladarjev smo čuli globoko ginjeni in ju nič manj globoko umevamo z ozirom na važnost tega čina. Upravičeno se opozarja, da se mora ozirati na splošen političen položaj. Zvesto hočemo upoštevati modri migljaj, ker smo prepričani, da je odvisna od tega srečna bodočnost poljskega naroda, trajnost in napredek poljske države. Z neomajljivo logično zgodovino je zopet vzbujeno, trdno uprto na svoje naravne in narodne temelje in s hvaležnostjo in prijateljstvom zvezano s tistimi, katerih modrosti in pravici se zahvaljuje in obstoj, se bo poljska država vse čase spominjala imen tistih visokih vladarjev, ki jima kličemo danes: Njegovo Veličanstvo cesar Avstrije in Apostolski kralj Ogrske Franc Jožef I.: slava! — Zbrani so navdušeno klicali slava Njegovemu Veličanstvu, godba je svirala cesarsko pesem. Nato se je klicala slava cesarju Viljemu! Godba je svirala "Heil dir im Siegeskranz". Generalni guverner in zastopnik nemške vlade pri c. in kr. generalnem guvernerju sta se zahvaljevala Steckemu za lojalni govor. Generalnemu guvernerju so predstavili nato več gostov; segel je tudi v roke vsem častnikom legije. Nato so se peljali v katedralo. Čete posadke so tvorile špalir. Pred katedralo se je zopet postavila častna stotnija poljskega pomožnega zbora in vojaki 13. ulanskega polka. Generalnega guvernerja je pri vratih v katedralo sprejel generalni administrator lublinske škofije in ga je spremljal v cerkev. Z veliko asisteneo je zapel nato generalni administrator slovesno zahvalno pesem. Po cerkvenem slavju je defilirala častna straža pred generalnim guvernerjem, ki se je nato odpeljal s premstvom nazaj v palačo.

Po slovesnosti se je podal generalni guverner fem. Kuk v spremstvu zastopnika nemške vlade na c. in kr. generalnem guvernementu, namestnika generalnega guvernerja generalnega majrja Gerzezickega in generalštabnega načelnika, kakor tudi načelnika vojaške sekcije, dalje v spremstvu zastopnika zunanjega ministrstva in vrhovnega armadnega poveljstva, — v poslopje Osrednjega pomožnega odbora, kjer je prejel goste podpredsednik Stecki. Generalni guv. je nagovoril podpredsednika Steckega in rekel med drugim:

Čestitam gospodom centralnega odbora kot zastopnikom vseh slojev prebivalstva na uspehu, katerega zrete v današnji proklamaciji in upam, da se bo posrečilo skupnemu delu obeh delov prebivalstva in vojaške uprave, po možnosti uresničiti želje ljudstva. — Podpredsednik Stecki se je v toplih besedah zahvalil generalnemu guvernerju za čast obiska in za čestitke odboru. Nato je prišel načelnik deželnega civilnega komisarijata sekcijski načelnik dr. vitez pl. Madeysi z resortnimi voditelji civilnega deželnega komisarijata ter imel na podpredsednika Steckega nagovor, v katerem je izvajal: Preživljamo dan, ki je bil hrepenenje in sen velikih rodov. Preživljamo ga po zaslugi velikodušne dločitve zavezniških vladarjev. Nam, ki smo zvesti v službi cesarja in kralja, je bilo dano, ko smo deloma delili težave armad, ki so osvobodile deželo ruskega gospodstva, deloma pa se udeleževali deželne uprave, da smo spoznali v našem pomožnem odboru vzorno meščansko ustanovo. — Izborna organizacija odbora je veliko pripomogla, da je mogla dežela prebiti težko usodo vojne in doživeti današnje srečne ure. Na današnji znameniti dan polagamo naše čestitke v roke članov te ustanove.

Amnestije.

Generalni guverner je izdal naslednjo amnestijo:

V priznanje zglednega in lojalnega obnašanja prebivalstva v območju vojaškega generalnega guvernerja nasproti c. in kr. četam in oblastem, sem v spomin na 5 november 1916, ki je važen za usodo poljskega ljudstva in zgodovinskega pomena za Poljsko, odredil, da se tistim, ki so bili kazensko-sodnim ali upravnim potom obsojeni ter so vredni milosti, kazen popolnoma ali deloma odpusti.

Ušel je na zvit način

iz deželnega vzgojevališča v prisilni delavnici v Ljubljani dne 2. novembra ob pol šestih zvečer 17 let stari gojenec Ruggero Hivitz iz Pulja. Deček je za svoja leta šibek, podolgastega obraza, črnih las in sivih oči ter ima na čelu vrezmino v podobi črke A. Oblečen je bil v temnosivo "cajgasto" obleko in imel po vrhu še suknen sivorjav zimski suknjič in na glavi sivo okroglo čepico s ščitkom. Govori italijanski ter nemški in slovenski z italijanskim naglasom.. Ker nima nikakih sredstev in je navzlic svoji mladosti zelo nevaren "tržaški svedrač", potom časnikov opozarjajo občinstvo nanj, ker se bo najbrže izdajal za "begunca".

Rad bi izvedel za naslov FRANKA BERGANT. Pred par leti sem čul, da je odšel nekam na farmo v Wisconsin. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Slanovič, Box 491, Dawson, N. Mex.
(13-15—12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA PETRIČ. Doma je iz Velikih Blok št. 21, pošta Nova vas pri Rakeku. Izvedel sem, da se nahaja nekje v Wisconsinu v šumi. Prosim cenjene rojake, ako je kateremu znan njegov naslov, da ga mi naznani, ali pa naj se sam oglasi. — Primož Modic, 5806 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
(13-15—12)

MOHORJEVIH KNJIG za leto 1917

letos ne bo mogoče dobiti semkaj vsled angleške blokade. Udje, ki so meni plačali udnino, dobe knjige naravnost od Mohorjeve družbe, kakor hitro bo to mogoče, ako ne prej, po vojni gotovo.

Imam še nekoliko iztisov Mohorjevih knjig za leto 1916. Kdor jih še nima, si jih lahko naroči; cena $1.30 za iztis (7 knjig) s poštnino vred.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.
(7,9,11,13,15,18—12)

Iščem JOHNA LAHAJNAR, brata mojega ranjkega moža. Doma je iz vasi Police pri Idriji in se zove Seterovš. Čula sem, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se mi pa sam oglasi. — Mrs. Ivanka Lahajnar, Box 53, Willard, Wis.
(12-14—12)

Rad bi izvedel za FRANKA ESIH, sobrata in člana društva sv. Barbare postaja štev. 41 v Mulberry, Kansas. Meseca maja je neznano kam odpotoval. Prosim, da se mi javi, ker poročati mu imam važne zadeve, tikajoče se društva. — John Homec, tajnik, R. R. 2, Box 160 Mulberry, Kansas.
(11-13—12)

NAZNANILO.

Članom društva Marija Zvezda št. 32 J. S. K. J. se naznanja, da je bilo sklenjeno na zadnji društveni seji, da se mora vsak član brez izjeme vdeležiti prihodnje društvene seje dne 17. decembra, katera se vrši v navadnih društvenih prostorih. Pri tej seji imamo rešiti več važnih točk in razpravljati glede društvenih pravil ter voliti nov urad za bodoče leto. Ta opomin je namenjen posebno za oddaljene člane. Toraj na svidenje dne 17. dec. pri seji!

G. J. Porenta, tajnik
(12-13—12)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Slov.-angl. in angl.-slov. slovar	1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$3.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli z orožjem!	—.50
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvesek po	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Na različnih potih	—.20
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.60
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—.40
Življenje trajeva pot	—.60
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške s svetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Avstrijako-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.20
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.20
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnino je pri vseh stvareh [illegible]

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

V ruskem Turkestanu.

Piše dr. **Ivan Knific.**

Kanalizacija Turkestana je svetovno delo. V teh krajih poleti skoraj nikoli ne dežuje. Velikih rek je prav malo. Največ vode se poizgubi v puščavi. le Sirdarja in Amudarja se izlivata v Aralsko jezero. V zgornjem teku imata mnogo dotokov, ki prihajajo s hribov in dovažajo leto in dan mnogo vode. Iz teh dotokov so daleč naokrog razpredli kanalizacijo; odtod rodovitnost srednjeazijskih zelenic. Taškentska oaza n. pr. ima vode v izobilju, dasi ne leži ob nikaki reki. Iz gorovja priteka manjša reka Čirčik, ki se izliva v Sirdarjo. Od Taškenta je oddaljena 10 km. iz Čirčika so izpeljali široke jarke, ki preskrbujejo mesto z vodo in namakajo vrtove. Vode ne zmanjka niti ob največji vročini; priteka je toliko, da preplavlja celo riževa polja in bombaževe nasade.

Kanalizacije seveda ne more izvršiti en sam gospodar, ampak le občina in vlada. Napravo novih kanalov, kakor tudi popravo in snaženje starih nadzoruje in oskrbuje občinski uradnik, ki ga volijo posestniki, kar jih je udeleženih pri namakanju zemlje. Glede vode nastanejo hudi spori, ki jih razsojajo nadzorniki. Ti prepiri povzročajo mnogo sovraštev in pobojev med domačini. Pravijo, da je med deseterimi uboji in umori devetero takih, ki so jih povzročili spori glede vode. Nadzorniki sami niso tehnično izobraženi, marveč se njih znanje opira le na tisočletno sporočilo.

Le najrevnejši gospodarji sami obdelujejo posestvo; drugi si ob setvi in žetvi najamejo dninarje. Stalnih hlapcev ni; težake najemajo vsak dan posebej in jih tudi plačujejo vsak večer. Delavci se zbirajo na trgu, nekateri samo s poljskim orodjem, drugi pa tudi z vozom in konjem, ter čakajo, da kdo pride in jih najame, prav kakor beremo v evangeljski priliki o gospodarju, ki je šel delavce najemat za vinograd. Odkar Rusi gospodarijo v Turkestanu, so se dnine jako zvišale. Ker so domačini zelo skromni glede hrane, obleke in stanovanja, si lahko mnogo prihranijo.

Manjše njive sami prekopljejo, le večje polje preorejo. Ne gnoje skoraj nič; če zemlja opeša, nanosijo iz okolice nove puhlice. V poštev bi prišel samo konjski gnoj, ki je — kakor znano — slabši od govejega. Sarti se namreč pečajo največ s konjerejo, manj z govedorejo. Kravje odpadke posuše in porabijo kot kurivo, ker primanjkuje lesa. Človeških odpadkov pa ne izrabljajo; ko se greznica napolni, jo zasujejo; izvrstno gnojilo ne donaša nikake koristi.

Žita ne sejejo veliko. Največ nažanjejo riža, pšenice in ječmena; prosa, rži, ovsa in koruze pridelajo prav malo. Lan in konoplje goje vsled olja, ne pa vsled prediva; platnene obleke namreč ne nosijo, ampak le bombažasto, volneno in svilnato. Krompirja in zelja domačini niso poznali, dokler niso Rusi prišli v deželo. Pač pa že izdavna sade peso, ki jo prav radi jedo; tudi čebule mnogo porabijo.

Po turkestanskih zelenicah ni travnikov, torej tudi ne sena. Kot krmo za konje, osle in govedo sejejo lucerno (nemško deteljo). Klaje porabijo veliko, ker rede prav mnogo konj: vozniki, civilni jezdeci, kozaki, topničarji in poštna uprava. Lucerno sejejo samo vsakih deset let, kose jo pa štirikrat na leto.

PRIHOD V TAŠKENT.

Vozili smo se med visokim drevjem in bujnimi nasadi. Delavci so postajali pri delu in radovedno zrli na potnike, mi pa na domačine.

Nekje sem ugledal opekarno. Sarti grade hiše iz ilovice; le javna poslopja in nekaj ruskih hiš so sezidali iz opeke. Dokler ni bilo Rusov, domačini sploh niso žgali opeke; ruski podjetniki pa so postavili par modernih žgalnic. Delavci so bili napol goli, čemur se ob taki vročini ni čuditi; le krog ledij so si opasali malo obleke; polti so temnosvetle kot Indi.

Taškent se razprostira po ravnini, ki se dviga 488 m nad morjem (pri zvezdarni). Vsled vzvišene lege poletna vročina ni tako neznosna, kot je v Kirgiški stepi. Na vzhodu. precej daleč od mesta, se širi gorovje, ki ga varuje pred mrzlimi vetrovi; zima v Taškentu je razmeroma mila. Stepa kroginkrog oaze je valovita. Sirdarja teče 60 km zapadno od mesta. Pokrajina med reko in Taškentom je močvirnata, odtod dokaj mrzlice v mestu. Sicer pa je zrak v taškentski zelenici nenavadno čist.

Odkod ime Taškent? Najpreprostejša razlaga je ta-le: "Taš" pomeni v turških jezikih "kamen", "kent" pa je perzijska beseda, ki znači "mesto"; Taškent je torej — "Kamnik". Da so Turki kot Mongoli privzeli perzijsko. indogermansko besedo 'kent', naj nas ne moti; gotovo jim je bila dobro znana; saj imamo v Srednji Aziji mnogo drugih mest, katerih ime se končuje na 'kand' in 'kent': Kokand, Samarkand, Jarkand, Čimkent, Biskent, Hodžikent, Pendžikent. Kand in kent pomeni isto; "kand" se rabi, če stoje v prednjem delu besede samoglasniki a, o, u, drugače pa "kent". Pravilno bi morali torej pisati: Taškand, in domačini v resnici tako govore. Ko so pa ruski častniki osvajali Turkestan, so krstili mesto "Taškent" in to pisavo so višji krogi pozneje zakonito potrdili. — Kakor večina turko-tatarskih krajevnih zaznamovanj, se "Taškent" naglaša na zadnjem zlogu.

Schwarz v svojem spisu "Turkestan", str. 150, piše: Učenjaki se pa s to preprosto razlago niso zadovoljili. Saj Taškent ni sezidan iz kamenja, temveč iz ilovice, in tudi daleč naokrog ni nikakršnega kamenja, vso okolico pokriva debela plast puhlice. Naj-li Taškent pomeni "kamenito mesto" vsled tega, ker ne v mestu ne v okolici ni naravnega kamenja? (Podobno latinskemu: lucus a non lucendo, canis a non canendo, t. j. gozd se imenuje lucus, ker ne sveti, psu se pravi canis, ker ne poje.) Modrujejo tako-le: Mesto se je nekdaj nazivalo "Šaškent", tako ga imenujejo arabski pisatelji, in to je tudi pristna indogermanska beseda. "Šaš" namreč v sanskritu pomeni "šest" in Šaškent je isto, kar grški Heksapolis. Najbrže je bil Taškent v starih časih v tesni zvezi s petero drugimi mesti; kot glavni kraj "šesteromestja" so ga imenovali "Šaškent". Ko so se pa turški rodovi priselili v te kraje, niso razumeli besede "šaš" in so jo potvorili v "taš", da je mesto dobilo ime, ki so ga razumeli tudi novi naseljenci. Na podoben način so potvorili starodavno ime Baktri v Balh, kar pomeni glavno mesto, Čašmkent = mesto studencev — v Čimkent = Travnik itd.

Obstali smo na kolodvoru; vse je hitelo iz kupejev. Temnopoltni nosilčki so se gnetli krog vlaka in odnašali velikanske zvežnje ruskih in sartovskih potnikov. Poslovil sem se od tovariša, s katerim sem v tesni celici prenašal vročino dveh dolgih dni, udomačenega priseljenca, ki mi je povedal marsikaj, česar ne bi našel po knjigah. Tudi meni je bradat orientalec izpulil prtljago iz rok in me spremil do kočij. Nehote sem se ozrl na kolodvorsko uro z dvojnatimi kazalci: črna sta naznanjala četrto popoldansko uro (petrograjski čas), rdeča pa polsedmo večerno (krajevni čas). Kolodvor je veliko, novo, prav čedno poslopje. Pred vhodom je stopnišče za pešce, ob straneh pa dovozna cesta za vozove. Na stopnicah so nas obsuli postreščki. Nekdo mi je vsilil listek hotela Kasim, sedel sem v pripravljeno kočijo in se odpeljal v mesto.

Taškentski kolodvor stoji v skrajnem vzhodnem predmestju. Odtod vodi v mesto dolga in silno široka cesta; takim ulicam pravijo "prospekt". Če so Rusi že v Evropi mesta zgradili kolikor mogoče na široko, so to navado v Aziji še podvojili. Ceste, razsežne kot dunajski Ring, so v ruskem mestnem oddelku običajne.

Taškent je po obsegu tako velik kot Pariz, dasi nima niti desetine njegovega prebivalstva. Kakor vsako večje turkestansko mesto, sestoji tudi Taškent iz dveh strogo ločenih delov: domačega in ruskega. Sartovski oddelek ima sicer ozke ulice, toda vse hiše so pritlične in za njimi se širijo vrtovi. Oddelek priseljencev pa je zidan po ruski navadi: ulice so silno široke, vsaka hiša ima vrt, poslopja sama so večinoma pritlična; mnogo je tudi trgov in parkov.

Po isti cesti je hitela "konjka" (konjska ulična železnica), ki jo je pa v novejšem času gotovo izpodrinila elektrika; ob straneh prospekta so namreč že svojčas stali visoki železni stebri, na katerih so visele električne obločnice.

Zanimali so me nepregledni drevoredi kraj ceste. Sestavljajo jih zelo visoki topoli, platane, bresti, akacije in vrbe. Policija je zapovedala, da morajo poleg vsake ceste zasaditi vsaj štiri vrste dreves, dve na levi in dve na desni strani, tako da je ruski mestni oddelek bolj podoben velikanskemu parku nego mestu. Hiše se razgube med bujnim zelenjem drevoredov in vrtov. Onstran ceste so široke pešpoti, malo vzvišene in tlakane s kvadratasto žgano opeko. Senčnat je tak trotoar, ker ga ograja drevored na desni in levi. Med cesto in pešpotjo, dostikrat tudi med pešpotjo in hišami so jarki, napolnjeni z vodo. Ti jarki kot gosta mreža preprezajo oba mestna oddelka in so potrebni, da uspevajo drevoredi. Imajo pa še drug namen: za časa hude vročine po večkrat na dan polivajo ceste in trotoare, da izhlapevajoča voda vsaj nekoliko ohladi ozračje. Ceste ruskega mestnega oddelka se ne vijejo kot v sartovskem, temveč so ravne, se križajo pravokotno in so "makadamizirane" (na poseben način tlakane).

Čakal in čakal sem, kdaj me voznik pripelje v mesto, v ulice brez drevja, koder stoje hiše nepretrgano druga poleg druge, kjer se bleste trgovine s sijajnimi izložbami, koder na vsakem poslopju zagledamo table z napisi zdravnikov, zagovornikov, raznih zavodov, obrtnikov in gostilničarjev. Menil sem, da sem še zunaj mesta med vrtovi, ko drevoredov ni bilo konec. Hiše, ki so stale med drevjem, sem smatral za dače (letovišča) bogatih meščanov. Le to se mi je zdelo čudno, da stoji kolodvor tako silno daleč zunaj mesta. Ponosno sem se naslonil na blazine dvovprežne kočije, da v glavnem mestu ruske Srednje Azije pokažem, kako Evropejec tudi v prevzetnosti nadkriljuje mimoidoče neolikane Azijce. Kar se kočija ustavi, hotelski "švicar" skoči na cesto in pograbi moje stvari.

Odkazali so mi prostorno sobo v pritličju. Oprava se mi je zdela prav čedna; v zelenici sredi puščave bi ne pričakoval tolike udobnosti.

Stopil sem še v "mesto". Daleč se nisem upal, da bi se ne izgubil. Dasi je Taškent največje mesto ruskega Turkestana, dasi se ponaša z imenitnimi stavbami, velikim prometom in krasnimi parki, zgodovinskih in umetniških znamenitosti pa nima. Zato ga tiskani "vodniki" omalovažujejo: Baedeker nima niti tlorisa, o mestu samem pa je napisal le pol strani. Rusi še niso izdali "putevoditelja" po Turkestanu. Sicer se pa ruski "vodniki" ne morejo kosati z Baedekerjem, ki je v turistični stroki doslej na višku. Korakal sem za tramvajem, ogledal si tuintam še kako stransko ulico, pomudil se v večjem parku, končno pa sem dospel do zastarelega zidovja, koder pod širokim obokom vodi pot v sartovski oddelek. Zmračilo se je že, ko sem se vračal. —

Po ceni sem sklepal, da smatrajo stanovanja v pritličju, z razgledom na ulico, za odličnejša. V tem slučaju pa bi mi bila soba na dvorišče ali soba v prvem in edinem nadstropju bolj prijala. Zakasneli meščani so namreč hitevali po trdem trotoaru prav mimo okna in se glasno prepirali, tramvaj je ropotal, konji zvončkali, sprevodniki piskali; v hotelu samem se še pozno v noč niso umirili, na gostilniškem vrtu je igrala vojaška godba. Rusi po mestih kasno hodijo spat in kasno vstajajo. V sobi sami pa je bilo zatohlo in vroče, da nisem mogel zaspati; moral sem odpreti okni, da je postalo hladneje. Zdelo bi se komu smešno, da omenjam tako malenkost. Zadeva sama pa ni bila smešna. V Taškentu ne žive sami poštenjaki; v velikih mestih je mnogo ljudi, ki oživé šele na večer. Opravo in prtljago si je vsakdo lahko ogledal skozi okno; lastno osebo sem radovednežem prikril s špansko steno. Ko bi se bilo komu zljubilo skočiti v sobo, olajšati mi kovčeg in denarnico, morebiti celo presnavljati anatomijo mojega života, bi bil to storil brez posebnih zaprek. Meni vsaj se je zdelo večje junaštvo, v tako "divjem" kraju spati ob odprtih oknih, nego potovati po srednjeazijskih gubernijah, ki so vsled carskega ukaza vsem tujcem strogo prepovedane. Ko sem drugo jutro natančneje preiskoval sobo in ležišče, sem se ne samo prepričal, da mi ničesar ne manjka, marveč začutil in zagledal sem, da imam še nekaj preveč: par šesteronogih živali bakrene barve. Kdo bi se v vročem Turkestanu zgražal nad takim odkritjem, ko se istih živalic ne sramujejo niti gosposke družine evropskih cesarskih mest…

Hrvatske novice.

Dr. Gjuro Dimović je napisal novo hrvatsko dramo, katera se bode predstavljala v hrvatskem gledališču v Zagrebu še v tej sezoni.

Razpuščen je "Hrvatski prostovoljski zbor" v Zagrebu, ker je velika večina članov odšla k vojakom.

Dne 3. novembra se je vršil na Reki ustanovni občni zbor "Zadružne prometne banke". Banka je ustanovljena od strani dalmatinskega zadružništva. Za predsednika banke je izvoljen Milan Marušić, za prvega podpredsednika Ivo Antičević, a za drugega podpredsednika dr. Vekoslan Kisovec. V nadzorovalni odbor so izvoljeni: dr. Josip Bervaldi, Miho Obuljen in Joahim Kunjašić. Začetna akcijska glavnica banke znaša en miljon kron.

Smrt na bojišču.

Dne 18. julija je padel Ivan Zega iz Šmihela pri Novem mestu. Služil je pri 17. pešpolku, pri oddelku strojnih pušk.

Iz Washingtona.

Pričakuje se, da bodo vsi člani Wilsonovega kabineta ostali na svojem mestu po 4. marcu, ko predsednik nastopi svoj drugi termin. Mogoče, da samo glavni pravdnik (justični minister) Gregory odstopi. V ponedeljek se je zaznalo, da bodo naprošeni vsi, da obdrže svoja mesta.

Največ se je prej govorilo, da misli odstopiti McAdoo, Houston, Baker in Gregory. Da ostanejo v svojih uradih Burleson, Lansing, Daniels in Wilson, je gotova stvar. Tudi poročila, da misli Redfield odstopiti, so bila zanikana.

McAdoo je v ponedeljek osebno izjavil, da ne misli odstopiti. Ravno o njem se je vedno trdilo, da odstopi, navzlic temu, da se je vedno zanikavalo.

Kar zadene Houstona, mu je washingtonska univerza podelila še nadaljni dopust, tako da more še nadalje obdržati poljedelsko tajništvo. Ker Houston tako spretno vodi preiskavo o visokih cenah živil, zato predsednik Wilson želi, da ostane v uradu.

Vojni tajnik Baker je večkrat izrazil željo, zapustiti svoje mesto, toda zdaj ostane. Morebiti sprejme pravosodno tajništvo, ako Gregory resignira. V tem slučaju bi Vance McCormik, načelnik demokratičnega narodnega odbora, postal vojni tajnik.

Predsednik je že prej enkrat ponudil Gregory-ju sedež pri vrhovnem sodišču in če bo prazno zopet kako mesto, mu ga bo skoro gotovo ponudil.

IŠČEM KRAJČARJA,

ki se razume v svojem poslu. Pri meni dobi takoj delo.

Jacob Šercer,
Warren, Ark.

NAZNANILO.

Društvo sv. Barbare postaja št. 77 v New Alexandria, Pa., naznanja vsem oddaljenim članom, da se je vršila na glavni letni seji tudi volitev društvenega odbora za prihodnje leto. Novi odbor sestoji iz sledečih članov:

Predsednik: Frank Trinkauss.
Podpredsednik: Jos. Ribič.
I. tajnik: Jos. Žuraj.
II. tajnik: Anton Modic.
I. blagajnik: Jos. Modic.
II. blagajnik: Jos. Stak.
Gospodarski odbor: Jos. Uhan, Frank Camlog in John Penko.
Bolniška obiskovalca: Anton Pirman in Ivan Šterbal.
Straža: Jos. Mausar.
Zastopnik: Geo. Penko.
Društvena Box 161, R. F. D., New Alexandria, Pa.

Tempotom opozarjam vse oddaljene člane, da vnaprej pošiljajo vse denarne pošiljatve in vsa pisma, tikajoča se društva, novemu tajniku Josipu Žuraju, ker ob novem letu on nastopi svoj urad. Nadalje pa tudi vse oddaljene člane prosim, da redno plačujejo svoje prispevke, ker s tem se izognejo suspendaciji in tajniku prihranijo mnogo nepotrebnega posla. Obenem pa naznanjam tudi vsem članom, da po novem letu bodo prispevki za 10¢ višji, ker tako je bilo sklenjeno na zadnji konvenciji. Toliko v pojasnilo, da ne bo potrebno radi tega pri sejah o tem razpravljati.

S sobratskim pozdravom
Anton Modic, tajnik.
(13-14—12)

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so s njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglasiti za državljanska listine.

Sorodniki naj bi čakali dovodošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTEMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION,
Newyorški urad:
230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih do poldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Rada bi izvedela za naslov svojega brata JANEZA KRAŠOVEC. Doma je iz Praproč pri Novem mestu na Dolenjskem. Zadnje pismo sem prejela od njega iz Butte, Mont., in tja sem mu pisala več pisem, pa nobenega odgovora nisem prejela. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov natančen naslov, da ga mi naznani, ali naj ga mi pa sam pošlje, za kar mu bom hvaležna. Poročati mu imam nekaj važnega. Jaz sem sedaj vdova. — Mrs Mary Vesel, Box 146. Bowey, Minn.
(12-14—12)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

POZOR ROJAKI!

Najuspešnije mazilo za ženske lase, kakor tudi za možke brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5'00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni žepni KOLEDAR za leto 1917 dobite ako pošljete 4 cente za poštnino.

JACOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli vročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Pensylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva slovenska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanji nalogi in bodoči vsodi slovenskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Slovencem.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St. Cleveland, Ohio

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ali Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zapisnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

[illegible] KUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

V smrtni senci.

Baltiška povest.

Spisal **Bogdan Vened.**

(Nadaljevanje).

"Pa bo šlo!" jim je odvrnil ta, razmahnil z rokama in podrl prva dva, Mesta in Siroslava. Padla sta vznak, vsak na eno stran. Dočim sta se pa pobirala, je hitro zgrabil druga dva, Pestislava in Dala, vsakega z eno roko, in ju vrgel za Vojanom ven. Ko sta se pa Mest in Siroslav pobrala in hotela planiti v njega, ju je na isti način treščil skozi vrata, jih zaprl in se ornil nazaj proti svojemu sedežu z besedami: "Gostu, ki samo trebuh polni in zobe ostri, pristuje, da med osli sedi!"

Vsa soba je utihnila za nekaj hipov. Vse je strmeč in občudujoč gledalo velikana-junaka.

"Ta pa zna!" je končno izpregovoril nekdo pri mizi sredi sobe. "Ta bi se šel še s hudičem metat."

"Veste, kaj?" se je oglasil njegov sosed ter se zasmejal. "Dobro bi bilo tega hrusta poslati v pekel. Ta bi vse zlodeje pometal ven in potlej bi se nam pekla ne bilo treba nič bati."

"Prav je storil z Vojanom, saj je ta začel. Kdor išče, najde."

"Prav!" so pritrdili drugi. "Ali kaj bode pa sedaj z njim? Posadnikov sin se bode maščeval."

"Če se bode mogel!" se je oglasil starec, ki je gledal z nekaterimi drugimi gosti skozi okno. "Zadnji štirje junaki-premaganci so vstali. Prvi, Vojan, pa ne more sam. Tovariši in Vratek mu morajo pomagati. Sedaj so ga postavili na noge. A kar nazaj se hoče zgruditi. Noge ga kar nočejo držati. Pod pazduho sta ga prijela dva tovariša. Hudo krvavi. Vratek mu je z robcem obvezal glavo. Kaj bodo naredili z njim? Z Vratkom se posvetujejo. Kako dvigajo srdito pesti proti hiši! Pa kolnejo, da je groza. Proti mestu so se sedaj obrnili z ranjencem. Poljejo, oziroma nesejo ga zatrdno domov. O, ti šala, ti!"

"To ni nikaka šala, stvar je silno resna!" je veličastno-jezno izpregovoril Vratek, ki je prišel nazaj v sobo in slišal zadnje besede. "Vojan je z glavo priletel ob kamen in se tako pobil, da bo težko kaj z njim. Žal, zelo mi je žal", je nadaljeval z neko sveto jezo, obrnjen proti častitljivim meščanom mojstrom, "da se je to zgodilo v moji hiši. A kaj hočem sedaj — čarati ne znam! Jaz nisem kriv. Posledice naj nosi on, ki je tako nelepo zlorabil mojo gostoljubno streho." In pri zadnjih besedah je pomembno pogledal proti levemu kotu sobe.

Velemožni meščani mojstri so jeceljali, da takisto obžalujejo neljubi dogodek, pa hitro plačali račun in jo odkurili, v tihem pogovoru občudujoč onega kmetiškega velikana, obenem si pa vošččč, naj bi se vendar vse izteklo dobro, vsaj v toliko, da njim ne bi bilo treba hoditi pričevat, kako se je vršila Vojanova nečastna stvar.

Za onega velikana ter za njegova tovariša pa nič ni kazalo, da se bode stvar iztekla dobro. Le prekmalu so morali uvideti, da so zašli v veliko zagato.

"Prijatelj, pobegni!" so tiho svetovali kmetje junaškemu zmagovalcu velikanu, ko se je, opravivši svoj 'posel', vračal k mizici, kjer je sedel prej s svojima tovarišema. A se ni zmenil za njih nasvete: hitel je pogledat, kako je dečku. Tega je njegov tovariš med tem časom oblival z vodo, in tudi ona deklica od sosednje mize in gospod Tugumir sta mu pomagala. Dečku se je naposled ustavila kri, ko so mu glavo trdo obvezali, sicer pa mu ni hotelo biti bolje. Slabel je čimdalje bolj. Ko je prišel tovariš-velikan nazaj k mizici in je kmalu za njim prihrzal tudi gostilničar Vratek, je rekel gospod Tugumir, da je najbolje, če nesejo dečka na posteljo v prenočevalsko sobico, naj se naspi in prespi bolečine in bolezen. — In velikan je vzel dečka v svoje roke in ga nesel kot otročička v gorenjo, za prenočišče jim odkazano sobo. Položil je tam ranjenca na posteljo, ga odel, potlej pa sedel na stol k njegovemu vzglavju, tovariš pa k vznožju.

"Smrtne nevarnosti ravno ni za knezoviča", je izpregovoril po precej dolgem molku pri vznožju postelje sedeči tovariš; "večja nevarnost pa grozi tebi in nam vsem trem od posadnikovega sina, oziroma njegovega očeta. Že vidim, slabo pot smo izbrali in slabo začeli nastopati. Godimir, zakaj si vendar tako hitro vzbesnel? Naj posadnikov sin umrje, kaj bode potem?"

"Eh, tako strahopetne duše pa menda vendar nima, da bi ob prvem padcu zletela iz telesa", je odgovoril velikan.

"Zakaj se pa nisi mogel malo premagati?"

"Čast, zakon in oko ne trpe nobene šale!"

Na vratih se je zdajci začulo rahlo trkanje.

"Svobodno!" sta zaklicala velikan in njegov tovariš.

Vstopil je tiho, komaj slišno gospod Tugumir z deklico Slavino.

"Oprostita", je začel, ko je sedel na ponudeni mu stolec, "da vas motim. Najprej se vam seveda moram predstaviti: Jaz sem Tugumir iz Vranovega. Deklica Slavina je mojega pokojnega sina hčerka. On in njegova žena sta umrla prezgodaj. Sušica ju je pobrala. Jaz sedaj sam s Slavino živatarim na svojem gradu. Že ore. Za svet se posebno ne brigam; tako si mislim: svet naj preustrojijo drugi, če se da. Prva stvar je, da človek preustreji samega sebe. Pa vama povem zakaj sem prišel sem. Jaz vas vse tri dobro poznam, pa nikar se ne ustrašite tega, ne bodem vas izdal. Videl sem vas v Ljubeku: vidva sta bivša Gotšalkova telesna stražnika, Gojnik in Godimir, ranjeni deček je pa Gotšalkov sin Henrik. Tudi si mislim, kam ste namenjeni. Na Dansko. Baš to priliko, priliko slovesnega ustoličenja novega nadkneza, kajne, ste hoteli porabiti, da bi v splošni ljudski gneči tem lažje in tem bolj brez skrbi mogli priti iz dežele. Do sem ste prišli še dosti dobro in brez težkoč. Ali tu je sedaj malo zavoženo. Zelo rad bi vam pomagal iz zagate — povem vama odkritosrčno, da sem nadkneza Gotšalka izredno cenil in ljubil — ali težko bode, težko vsaj po nocojšnjem dogodku."

"Moder in dober gospod si", je odvrnil velikanov tovariš. — "Uganil si in zadel, kdo smo in kam smo namenjeni. Ta deček je res Gotšalkov mlajši sin Henrik in midva, njegova spremljevalca, sva Gojnik in Godimir. In ker si sam izjavil, da si bil častilec nadkneza Gotšalka, ti lahko vse povem: Oni usodni dan, 7ga rženega cveta, smo mi — oziroma po naročilu zapovednika Jaroslava jaz — srečno toliko storili, da smo se s saksonskimi prihajači šebo. V Bardevik smo se zatekli — knežovič Budivoj in mi, Gotšalkovi telesni stražniki. Tudi knezovič Henrik je prišel iz lunenburškega samostana k nam. Kaj smo hoteli storiti? Da bi sami šli nad Gotšalkove morilce, vstajnike, nas je bilo premalo. Saksonski vojvodič Magnus je sicer kar divjal od jeze in rad bi bil s Saksonci in z nami takoj planil nad uporne Bodriče. Ali oče, vojvoda Ordulf, je branil. — Pustite Slovene sedaj pri miru, je dejal. Izkušnja me uči, da se ni dobro srečati s Sloveni v trenutku, ko vzbesne, ker takrat so divji kot razdraženi in razljučeni bivoli. Ko jih mine prvi bes, stoprav takrat se jim more človek bližati. Sicer so pa tudi v našem nemškem kraljestvu razmere tako zamotane, da moramo Saksonci biti vsak trenutek pripravljeni za kak spopad s kraljem Henrikom. Toraj imejte potrpljenje in čakajte boljših časov. — In mi smo čakali. A čakati se človek kmalu naveliča. Knezovič Budivoj in zapovednik Jaroslav sta naposled tako sklenila, naj gre knezovič Henrik na Dansko k svoji materi in staremu očetu, kralju Svenu, prosit pomoči, da bi on s severa, onadva pa s svojci in nabranimi Saksonci z juga udarila po bodriških vstajnikih. Za spremljevalca knezoviču Henriku sta pa naprosila mene in Godimira. Midva sva bila takoj voljna. Samo to sem jaz razmišljal, kod bi šli. Čez Holzacijo ni varno. Najlažje bi šlo preko Ljubeka s kako ladjo. Takoimenovana trgovska Baltiška cesta, ki gre od Kolina skozi mesta Dortmund, Ossenburgge, Ferdia Bardevik, bi nas odtod čez Labo v ravni črti pripeljala v Ljubek. A tu — tako sem jaz računal — bi nas ljudje takoj spoznali. Zato sem sklenil, da gremo — preoblečeni seve — skozi Velegrad, ker bi se od tukaj ob Krutovem vmešenju spričo velikanskega ljudskega navala najlažje in brez summa prišlo na kakšno ladjo, ki bi nas ponesla na Dansko. Na, pa smo zašli tu v tako zagato. Če je moj tovariš Godimir smrtno-nevarno poškodoval posadnikovega sina, kaj bode? Posadnik mene pozna, toraj smo vsi trije izdani. In on, posadnik, nas bode zatrdno tožil Krutu precej jutri, zlasti ker je bil tudi Krutov pobočnik tako sramotno vržen iz te hiše. Svetuj mi, gospod Tugumir, če veš, kaj dobrega!"

(Dalje prihodjič).

Vi veste, in tudi mi vemo.

Da imenitni možje sveta so verovali in uživali dobre in čiste likerje. Predsednik Washington in Jefferson sta imela žganjekuhe. Abraham Lincoln, mučenik, predno je postal predsednikom, je imel gostilno. Znameniti zdravniki priporočajo uživati dobre likerje.

Vi veste, da zamorete dobiti dobre in čiste likerje in vina pri staroznani tvrdki MORIS FORST COMPANY. Oni jih prodajajo po najnižjih cenah, zato jih ne kupujte nikjer drugje.

Nekatere pijače imajo sledeče cene:

			galona:	
Bela ali pa rdeča 4-letna viska			$2.00	$2.50
Bela ali pa rdeča 6-letna viska			$3.00	$3.50
Bela ali pa rdeča 10-letna ržena viska				$4.00
Brinjevec, gin......		?.50	$3.00	$4.00
Slivovka		$2.50	$3.00	$4.00
Tropinjevec		$2.50	$3.00	$4.00
Čisti fini špirit			$3.00	$4.00
Najfinejši rum	$2.00	$2.50	$3.00	$4.00
Kimel — Kumnovec	$2.00	$2.50	$3.00	$4.00
Port vino - Port Wine	$1.50	$2.00	$2.50	$3.00
Kalifornijsko muškatel vino		$1.50	do	$4.00
Fino rdeče in belo vino		$1.00	$1.50	do $2.50

Pri naročilu od $5.00 in več plačamo mi ekspres, in sicer: na vzhod do New Yorka ali pa na zapad do Chicage. Vse pošiljatve odpošljemo še isti dan, ko dobimo naročilo.. Za popolno zadovoljstvo vam jamčimo, ali pa vrnemo denar. Pišite nam za popolni cenik. Pišite v svojem maternem jeziku.

Morris Forst Company,

JOS. HOROWITZ, predsednik

200 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

Kdor želi poslati svojcem

v staro domovino

kako svoto denarja za

Božične praznike

na to takoj stori in sicer naj pošlje po brezžičnem brzojavu, da svota dospe v pravem času tja.

Za cene glejte v listu na prvi strani.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Sadno žganje.

Trdi se, da se v tej deželi ne more dobiti sadno žganje enako onemu, ki se ga dobi doma pri kmetu; sadje nima enakega okusa; ljudje ne znajo kuhati itd. Le resnice pa nobeden ne pove, da tako imenovano sadno žganje v Ameriki še sadja nikdar ni videlo.

Kako so gornje trditve neresnične se bodete najlažje prepričali ako naročite zdaj sadjevec, dokler se ga še dobi. Prepričali se bodete, da se kuha v tej deželi vsaj tako fini sadjevec, kot si ga kdaj pokusil doma. Državni davčni urad je vsakemu na razpolago, da izve, da je spodaj oglašeno blago iz čistega sadja.

Jabolčnik, Tropinjevec, Persimon, vse vrste po $3.50 galona.

Pravi sadjevec se priporoča kot zdravilo v mnogih boleznih.

Ako pijete vino, potem povem, da se v Missouri dobi dobra naravna vina, kot nikjer boljša. Mnogo rojakov je, ki so stalni naročniki zadnjih 6 let.

CENE VINU SO SLEDEČE:

	galona
Claret ali Concord oba rdeča....	55c.
Elvira, rmeno	65c.
Ives, črno	70c.
Riesling, belo	75c.

Sod 50 galon damo zastonj, manjši sod je treba plačati.

Vsa naročila pošljite na:

FRANK GRAM,

Naylor, Mo.

Rad bi izvedel za naslov PETRA MEDVED. Doma je nekje pri Kozjem na Sp. Štajerskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. Zadnjič sva bila skupaj v Fairbanku, Alaska. Povedati mu imam nekaj važnega o zlatnem prospektu. — Joseph Žuželj, Box 3126, Lowell Station, Bisbee, Ariz. (12-14—12)

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. se naznanja vsem članom, da se vrši dne 17. decembra glavna letna seja, katere se mora vsakdo brez izjeme tudi vdeležiti, ker rešiti imamo več važnih točk in volitev novega odbora za bodoče leto.

S sobratskim pozdravom

Anton Barbich, tajnik.

(12-13—12)

JAZ IMAM PROTIN.

Boli me v hrbtu in na straneh. Jaz imam zdaj bolečine v ramah in spet v kosteh in potem pa spet v plečah in radi tega naročam zdaj edino vspešno zdravilo zoper mojo nadlogo, znano **REMO** Spoon Gout zdravilo za kar vam pošljem $.... in ....centov. Prosim pošljite mi vašo čudovito zdravilo skupno z navodilom in sicer takoj.

Ime ....

Naslov ....

Cena eni steklenici je en dolar ($1.00), tri steklenice $2.80, in šest steklenic katerih je dovolj tudi v najbolj zanemarjenih slučajih za popolno ozdravljenje $2.00.

CROWN PHARMACY OF CLEVELAND

2812 East 79th St., CLEVELAND, OHIO.

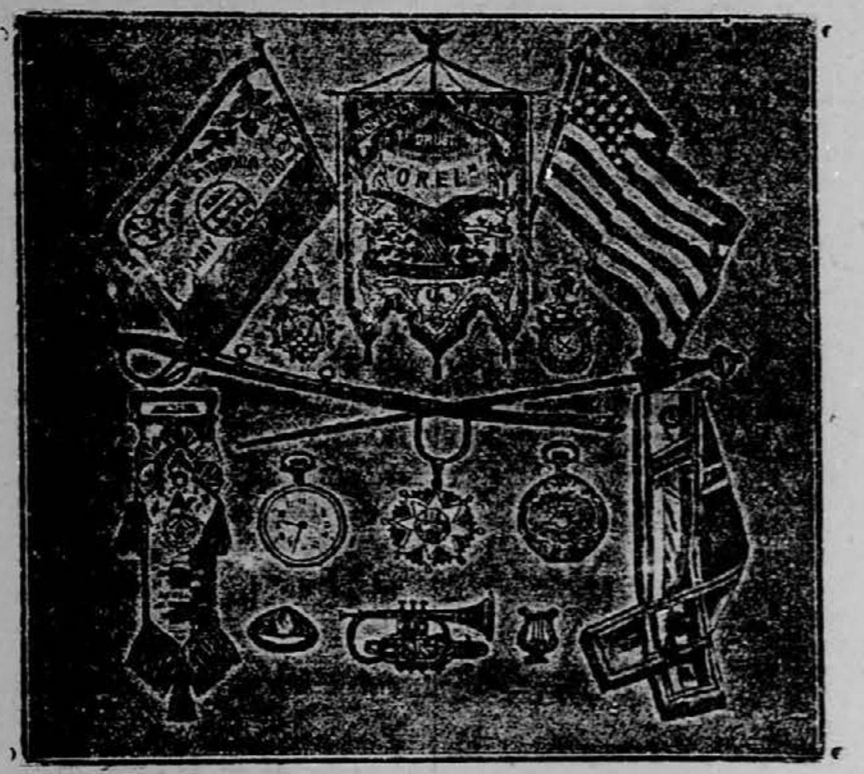

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK, & CO., Box 328, CONEMAUGH, PA.

VPOŠTEVAJTE.

Ako želite izvedeti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev, znancev, itd.

Ako želite prodati posestvo, hišo, trgovino itd.

Ako želite objaviti krst, ženitev, žalostinko itd.

Ako želite dobiti delavce ali delo za sebe.

Ako želite objaviti društvene naznanila

RABITE VSELEJ najstarejši slovenski list

"GLAS NARODA"

"Glas Naroda" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"Glas Naroda" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"Glas Naroda" je razposlan na leto v štiri in pol miljone (4,500.000) iztisih in je torej najboljše sredstvo za oglaševanje.

Cene oglasom so sledeče:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane....	$1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane	$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane	$1.00
Enkratno iskanje dela stane........	$0.30
Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane	$1.00
Enkratno društveno naznanilo stane	$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.

Z naročilom je potrebno poslati vsaj tudi denar. Naslovite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Opomba: Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj. Zaeno pa svetujemo vsem rojakom kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

Čuden slučaj.

Zelo je ugajal naročnikom — "Gospodar", odkar ga je urejeval Julij Bedenik. In kako je poznal ta urednik čitatelje svojega lista!

Ko je prevzel uredništvo, je bilo naročnikov nekaj nad 300; v par mesecih se je to število skoraj podvojilo in vse to le po njegovi zaslugi.

Urednikova znanost se nikakor ni zrcalila v uvodnih člankih, v katerih je pretresaval kmetsko-gospodarska vprašanja in ki so bili večkrat le slabi prevodi. Razumni kmetovalci niso prav nič zamerili uredniku, da je pisal v najhujši zimi o krompirju in v pasjih dneh o kisanju domače repe, češ, kako naj ve urednik za vse kmečke potrebe, ko je pač on le mesten človek, ki pozna krompir in repo le kot prikuho na — krožniku.

Tudi dnevne novice niso bile prava privlačna sila. V trgu se itak ni zgodilo nič posebnega. In še te malenkostne novice so bile zelo oprezno pisane; koj se je spoznalo, da izvira ta opreznost iz kake neprijetne izkušnje.

Motil se ni, kdor je tako sklepal.

Nekoč je namreč spisal vest: "Stepli sta se". — Ni dolgo od tega, ko sta se stepli v našem trgu dve ženski. Boj je bil hud. — Vzrok ljubosumnost.

In koliko je moral pretrpeti urednik Bedenik za to kratko, izmišljeno notico...

Ves dan je imel ženske obiske. Ta ga je prosila, naj ne imenuje njenega imena v časopisu, druga se je jezila, da je objavil njene popolnoma zasebne razmere, tretja zahtevala, naj spravi on kot urednik tako uglednega lista natakarico "pri Hrastiču" iz trga, češ, ona je kriva, da tiči njen mož vedno pri kozarcu, zakar jo je pa že plačala z dežnikom. —

Tako je šlo ves božji dan. Proti večeru je pa izvedela urednikova žena sama za te obiske, prihitela v svoji ljubosumnosti kakor blisk v uredništvo, spodila ženo nekega trgovca iz sobe in tako oštela svojega moža, da je slednjič ta res veroval v svoje donžuanstvo.

Kaj se hoče, urednik je postal na ta način žrtev časnikarske resnicoljubnosti in uredniške tajnosti, ker ni smel izdati svoji ženi vzroka teh obiskov. Od omenjene pridige dalje je postal v dnevnih vesteh zelo oprezen, ker je spoznal bojaželjni trški ženski svet in ljubosumnost svoje žene.

Splošna priljubljenost "Gospodarja ni izvirala ne iz člankov ne iz domačih vestij, pač pa iz originalnih podlistkov, ki so tupatam segali globoko v oglase zadnje strani. Uredni je bil v resnici mojster — pod črto.

Pod amerikanskim imenom James Ryan je objavljal plodove svoje bujne domišljije in si znal z raznimi prizori ohraniti stare naročnike in pridobivati vedno več novh.

Toda prišel je čas, ko je bil v zadregi. Njegov zadnji roman je bil končan. Krvi je steklo par škafov, glavnega junaka je povozil avtomobil (kar je tako razkačilo čitajoče trško občinstvo, da je metalo staro in mlado za vsakim takim vozom kamenje) — mlada Doroteja je izpila strup, sploh ni ostalo več toliko ljudi, da bi se izplačalo napisati še eno nadaljevanje.

Skrbeti je moral za nov roman. Toda snov! Pripravna, privlačna snov! Nekaj novega!

Mislil je in mislil in njegove misli so se plazile z banditi po vročih Abrucih, so zmrzavale v sibirskem prognanstvu, so se kopale v temni krvi divjih rdečekozčev in so vlamljale v bogate trgovine londonskih zlatarev.

Mirujte, postojte misli! Ljudstvo se kaj rado zanima za vlome, za nepoznane tatove, za ženialno izvršene zločine in za tajno delovanje detektivov. V vseh svetovnih jezikih že mrgole detektivski romani. Zakaj naj bi ostali Slovenci brez svojega Conan Doyleja in brez svojega — Sherlok Holmesa.

Neznana čuvstva so obšla urednika. Tako prijetno mu je bilo pri srcu, vrgel se je na naslanjač, zaprl oči in se videl že — slavnega, bogatega...

Megleni osnutek njegovega romana je postal vedno jasnejši. — Vsaka misel je bila nova barva na sliki njegove domišljije. Skica je bila gotova, sedaj pa na podrobno delo.

Mrzlično hitro je drsalo pero po raskavem papirju.

Urednik je popisal krasen grad in njegovega lastnika, visokega aristokrata. Pri tem je nehote mislil na vpokojenega pomorskega kapitana Schmidta, ki je imel vilo zunaj trga in h kateremu je večkrat zahajal, da je uporabljal potem spomine njegovega potovanja širom sveta v svojih podlistkih.

Seveda je bila noč. H gradu se je plazil lopov (tu je sledil natančen popis notranjščine gradu), — prišel neopažen v sobo, kjer je imel grof blagajno, ukradel 50.000 kron, zlatnino, srebrnino in krasne dragulje gospe grofice in izginil s tem bogatim plenom.

Vse je bilo vznemirjeno redarji, orožniki so bili noč in dan na delu — toda zaman — o storilcu ni bilo ne duha ne sluha.

Zgodilo se je pa, da se je mudil v bližnjem mestu na počitnicah znan detektiv iz izborne newyorške šole Roberta Allana Pinkertona, po imenu Anderson. Ta je vzel vso zadevo v roke.

Težavno je bilo njegovo delo, toda po preteku petih poglavij je že prišel na čisto, dobil zločinca na podlagi utrganega gumba, prst nih odtisov na nekoliko prašni blagajni in sledov njegovih nog v mehki zemlji.

Zločinec je bil nezakonski sin grofove nekdanje sobarice. Umetno je bila vpletena v to glavno dejanje na tem mestu pikantna ljubezen mladega grofa s sobarico, njen padec, njena tajna odstranitev iz gradu, da ni izvedela mlada grofova soproga, in njeno maščevanje.

Odgojila je lastnega sina v sovraštvu do njegovega očeta, ne da bi vedel sin, da je grof njegov oče. Popisovala mu je grad, bogastvo, denar in lačni želodec in raztrgana obleka sta pomagala sinu, da je izvršil zločin.

Komaj pri porotni obravnavi je izvedel grof, da je tat — njegov sin.

Urednik ni zapazil, da se je začelo solnce že poslavljati in ko je končal, odložil pero, je komaj prišel na to, da ga je gonja za zločincem ulačnila.

Žena ga je tačas iskala po vseh gostilnah, da bi šla skupno k večerji, le v uredništvo je ni bilo.

"S prihodnjo številko začne naš list priobčevati nov roman, ki se glasi: 'Krivda in osveta ali detektiv Anderson'. Snov je zajeta iz sedanjosti, značaji so umetniško začrtani, dejanja je mnogo. Ljubezni, zločinu, tajni policiji je odkazano v romanu odlično mesto. Pisatelj je že znan našim čitateljem in je sotrudnik največjih listov. Upamo, da ustrežemo s tem novim delom svojim naročnikom!

Uredništvo
"Gospodarja"

Teh par vrstic je prinesel prihodnji "Gospodar" in ž njimi pošegetal nekoliko občinstvo, vzbudil njegovo radovednost in ni je bilo hiše v trgu in sosednjih vaseh, v kateri ne bi ugibali moški in ženske o vsebini in izidu novega romana. Šteli so ure do izdaje prihodnje številke.

Dočakali so!

Začetek romana je bil res pisan z vsem poletom. Koj se je javilo kakih 50 novih naročnikov. In tako je šlo dalje.

Z vsakim nadaljevanjem je naraščalo število naročnikov in celo "Grofica-beračica" in "Ciganska sirota" sta se morali umakniti temu novemu romanu, dasi imajo dame povsod prednost.

Urednik si je nabavil soček vina, njegova soproga si je pa naročila iz mesta nov modern klobuk in svileno bluzo.

To je bil prvi uspeh "Krivde in osvete".

Dogodilo se je, da je ob času 17. poglavja novega romana vdrl neznan tat ponoči v vilo kapitana Schmidta, vlomil blagajno in pobral iz nje par tisočakov, ki jih je imel kapitan kot izkupiček prodane gozdne parcele slučajno doma.

Dasi je prišel gospodar koj na sled tatvini, je bil vendar ves trud orožnikov brezuspešen.

Za to tatvino se je začel zanimati tudi urednik. Če je že tako krasno opisal v romanu, ki vzbuja v vseh krogih zanimanje, — delovanje detektiva, zakaj ne bi sam poizkusil svoje detektivske sreče?

Brskal je po trgu, po okolici in po gostilnah. V vsaki neznani osebi je videl storilca, zasledoval ga in opazoval, kar mu je doneslo s časom dve zaušnici. Toda to ga ni ostrašilo, še z večjo vnemo se je vrgel v detektivske posle, dokler ga ni tožilo par oseb radi razžaljenja časti, ker jih je nazival v svoji slepi detektivski strasti s tatovi.

Celo Schmidt sam mu je pokazal vrata, ker je vedno preiskaval po njegovem vrtu sledove stopinj in mu pri tem pohodil najlepše cvetlcie.

Tat je pa ostal skrit.

Nekega jutra — roman v "Gospodarju" še ni bil končan — je odpiral urednik došla pisma. — Med drugimi je zapazilo urednikovo oko tudi pismo iz Amerike. Na znamki je bil pečat iz Washingtona.

Mogoče kak nov naročnik. — mogoče je prišla slava njegovega romana celo v Ameriko.

Zakaj ne bi zaslovel tak imeniten roman tudi po novem svetu?

In mislil je že urednik, kako se zahvali v prihodnji listnici uredništva novemu naročniku v dalni Ameriki za priznanje, kar seveda povzdigne ugled njegovega lista.

Z veseljem je odprl pismo in bral:

Dragi gospod urednik!

Pred tremi meseci sem se priklatil na svojem potovanju tudi v vaš trg. V gostilni sem prebiral — dolgčas mi je bilo — podlistek v vašem listu, in sicer prav ono mesto, ki popisuje vlom pri grofu. Strokovnjaško skoraj je bil popisan ta vlom.

Moj nos me ni zapustil. Tistega romana ni spisal James Ryan, — pač pa vi, kaj ne, gospod urednik? Saj tak list tudi ne more plačevati velikih honorarjev znamenitim pisateljem.

Poizvedoval sem nekaj časa, dognal, da zahajate večkrat h kapitanu Schmidtu in koj sem slutil, da ste tako živo opisali njegovo vilo.

Če pa spozna človek na tak način notranjosti kakega poslopja, če ve, kje tiči denar, bi bil norec, ako ne bi šel krast.

Da me pa ne bi dobili tako hitro kaki nepoklicani detektivi, — sem ukradel najprej par velikih škornjev, v katerih so mi noge kar plesale, in te tuje škornje sem rabil radi sledov na mehki zemlji. Pri blagajni sem prej prah pobrisal, da se niso poznali na njem odtisi mojih prstov in vrhu vsega sem imel rokavice.

Jaz imam namreč čast, da so me sprejeli v album in da poznajo na policijskih postajah moje prste bolj kakor pa jaz sam.

V blagajno sem vlomil po vašem res izbornem navodilu, za katero se vam prav iskreno zahvaljujem. Samo glede vsote ste se blagovolili zmotiti v romanu, kajti v blagajni sem dobil samo 14 tisočakov.

Prihodnjič bi prosil več točnosti.

Končujem!

Še enkrat se vam zahvaljujem za nasvete. Vi ste me naučili opreznosti. Mene ni treba iskati, — kajti jaz bom že bogvekje, še preden pride to pismo do vas.

Ob priliki spišem mogoče sam roman za vaš list.

Hvala in pozdrav!

X. Y.,
zaprisežen vlomilec.

Nobenega detektivskega romana ni več spisal urednik.

Sklenil je, da ne pojde več kot voditelj drugim prebrisancem na opolzlo pot zločinov. Raje pa — kmetske romane, o sporih med sosedi itd.

Kmalu je objel zubelj pismo amerikanskega neznanca, urednik pa je poizkušal zakopati vso zadevo v najtemnejši kotiček svojega spomina.

Iz življenja miličarjev.

Kot znano, so na mehiški meji, kjer so ameriški miličarji na straži, včasih veliki viharji, ki odnesejo včasih cele vojaške šotore.

Nedavno se je prigodilo nekaj sličnega v Galvestonu, Tex., in sicer tudi v tem slučaju je odneslo šotor nekemu telefonskemu operatorju, odneslo mu je pa tudi obleko in vse kar je imel pri sebi, razven telefonskega aparata.

Ko se je zavedel, kaj se je ž njim zgodilo, je prišel za telefon in poklical glavni stan.

— Moje simaptije celemu regimentu; — ali kdo ve proti kateri strani je veter odnesel naše stvari? —

— Naše simpatije vam, kajti vi ste zdaj brez obleke; veter jo je odnesel v reko.

Priprave za novo rusko ofenzivo?

"Westminster Gazete" poroča iz ruskega glavnega stana:

— Zagotavlja se, da se odrejene vse priprave za šeenkratno rusko ofenzivo v množicah.

Sam.

Sam sedim v polmračni sobi,
Po gorah se megla vlači,
Dušo mojo mora tlači,
Kamen mi leži na duši.

Sam sem, zapuščen, zavržen;
Kje prijatelji so moji,
Kje njih trume, kje njih voji?
Daleč so, jaz brez pomoči.

Vesele se vsi v zavesti,
Da i jaz sem srečen ž njimi,
Ne vedo pa, da mi v zimi
Žalostno srce trepeče.

V srcu mojem je puščoba,
Nič ne najdeš v njem zelenja
Vse je mrtvo, nič življenja,
Vse je mirno, pusto, prazno.

V razvalinah srce moje
Mi leži nekdaj ponosno,
Zrušila ga bo pogubonosno
Vihra je življenja jezna.

Po nesrečnih razvalinah
Lazi tiho žena bleda,
Bol ji sije iz pogleda,
Žalost, tuga, bolečina.

Hodi, ždi, sedi, počiva,
Joka, stoka, roke vije,
Las si ruje, glavo bije,
Valja se in zvija v mukah.

Kdo ta žena je nasrečna?
Kaj tako bridko vzdihuje,
Žalosti se in tuguje?
Kaj na groblju tužna dela?

Glej ji krilo živo rdeče,
Kaj naj to ti razodeva?
Glej, ljubezen je ta deva,
Po ljubezni plakajoča.

Na prestolu je ljubezni
V srcu mojem mi sedela
Deva zala in mi pela
Pesem o ljubezni sladki.

Kaj se ženski sme vrjeti,
Kaj so vredne nje besede,
Cvetke kaj ljubezni grede,
To učil sem se pri ljubi.

Ne žalujem, ker ljubezni
Moje ljuba več ne mara;
Res da huda je prevara,
A po njej jaz ne žalujem.

Vendar žalost dušo tare,
Tarejo me bridke tuge,
Žalostim se, kajti druge
Ljubiti zdaj več ne morem.

I. H.

Odeso nameravajo izprazniti.

"Dzienik Poznanski" poroča iz Petrograda, da je vzbudila tam vest, da nameravajo izprazniti Odeso, ogromno pozornost. "Novo Vreme" pripominja k temu, da so bili za ta načrt merodani izključno razlogi vojaške narave.

IZUME SE IŠČE.
jo zastonj.
Čitajte moj oglas v petkovi izdaji tega lista.
A. M. Wilson,
309 Victor Building,
Washington, D. C.

"Slovenci"
naročite Old Sunny Times Whiskey

12 kvartov	$8.25
8 kvartov	5.50
4 kvarte	2.95

Ekspress plačamo.
Pošten star viski.
Vreden $4.00 galona.
Kuponi za premije z vsakim kvartom.
Posebno darilo za Božič.
Pišite v kateremkoli jeziku.
Dep. 39
SCHILLER BROS
Kansas City, Mo.

Novi vojni svet v Petrogradu.

Z ruske meje se poroča:

— V Petrogradu se bo, kakor hitro se vrne car iz Carskega Sela, vršil generalni vojni svet, ki se bo pečal posebno z vojnim vodstvom na ruskem in rumunskem bojišču. Udeležili se ga bodo: car, načelnik ruskega gen. štaba, generali Brusilov, Saharov, Lešicki, Ščerbačev, Evert, Ruski, Ivanov, s rumunske strani general Avarescu in vojaški poblaščenec v ruski armadi general Coanda. Najbrže bo povabljen tudi general Barthelot. Vojni svet bo nekako izpopolnih sestanek v Boulogni.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburgh' Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima izletno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni.
Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim lekom, ki ga je izumel dr. prof. Erlich
Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se neleze.
Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavac ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe.
Eušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocelo ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.
Reumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečo, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastajejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Pozor čitatelji!

Nove slovenske knjige!

Naročite še danes!

V zalogi imamo:

Slovenske novele in povesti	30c
Pegam in Lambergar	35c.
Sherlock Holmes:	
V rakvi kraj bombe	15c.
Zaklad kupčevalca s sužnji	15c
Lepa bolničarka	15c.
Ena sama kaplja črnila	15c.
Grob v svetilniku	15c.
Gospa s kanarskim briljantom	15c
Londonski ponarejalci denarja	15c.
Kako so vjeli Jacka raz parača	15c.
Skrivnost mlade vdove	15c
Plemič	15c

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St.
New York. N. Y

HIŠE NA PRODAJ
nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme.
Zavarovanje proti ognju.
JOHN ZULICH,
'' orwood Rd., Cleveland, Ohio

Dr. LORENZ,
Specialist moških bolezni

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.
DR. LORENZ
644 Penn Av. II. nadst. na cilco.
Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol

Izvrstno domače vino.

Vsem mojim starim odjemalcem in prijateljem naznanjam, da sem nakupil veliko žlahtnega grozdja ter imam v zalogi samo naravna, domača vina.

Prodajam ga doma po eno galono ali več, ter ga tudi pošiljam na vse strani Zedinjenih držav ne manj kot 15 galon.

Pošiljam denarje v staro domovino s posredovanjem znane bančne tvrdke F. Sakser, New York, in sprejemam naročnine lista "Glas Naroda". Izdelujem pooblastila in vse druge notarske listine.

Svoji k svojim!

FRANK JURJOVEC
1891 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Slovensko-Amerikanski Koledar

smo pričeli te dni razpošiljati vsem onim, ki so ga bili dozdaj naročili. V par dneh ga bodo imeli vsi.

Rojakom priporočamo, da ga čimprej naročijo, kajti radi draginje papirja smo ga letos tiskali le omejeno število.

Cena mu je 35c.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
82 Cortlandt Street. New York.

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastonj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besdo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriškimi Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

* * *

DELO OKUSNO.

* * *

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

* * *

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

* * *

POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.